

КОНСТАТУЈЕ СЕ да су на главни претрес приступили.

- заменик тужиоца за ратне злочине Милан Петровић,
- оптужени Грујић и Поповић.
- браниоци адвокат Шалић Миломир и адвокат Гостовић Илија, те
- пуномоћници оштећених, Наташа Кандић и Славица Јовановић.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се главни претрес ОДРЖИ.

НАСТАВАК ДОКАЗНОГ ПОСТУПКА

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

**Да се у наставку доказног поступка испита сведок
ГРАХИЋ АХМЕТ.**

САСЛУШАЊЕ СВЕДОКА

СВЕДОК ГРАХИЋ АХМЕТ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добар дан, Ви сте Грахић Ахмет?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Јесам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Име Вашег оца је?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Хајдар.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Отац Хајдар, рођени сте када и где?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: 18.12.1953., село Ђулићи, општина Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ђулићи?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зворник, шта сте по занимању?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Завршио сам средњу саобраћајну.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, саобраћајни техничар? Да ли сте запослени?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Тренутно нисам, на бироу сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Незапослен, где живите?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Сада тренутно у Сарајеву.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Која је то адреса?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: То је Игманских батаљона 42.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Којих батаљона?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Игманских батаљона.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Игманских батаљона.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: 42.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли сте у сродству или у завади са оптуженима Грујић Бранком и Поповић Бранком?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Нисам.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ, од оца Хајдара, рођен 18.12.1953. године у селу Ђулићи, општина Зворник, по занимању саобраћајни техничар, са пребивалиштем у Сарајеву, Игманских батаљона 42, несродан, није у завади.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте као сведок дужни да говорите истину, давање лажног исказа је кривично дело. Предвиђена је казна затвора до пет година. Ја ћу Вас замолати да положите заклетву, читањем тог текста испред Вас.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: То је овај текст?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте, то, заклињем се.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Заклињем се да ћу о свему што пред судом будем питан, говорити само истину и да ништа од онога што ми је познато, нећу прећутати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хвала.

Сведок упозорен, опоменут, након што је положио заклетву, наводи:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли постоји испред Вас један списак са неким псеудонимима, мада не знам?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Постоји, видим, видим, има.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: За сваки случај, значи, добро, уколико буде било потребе да помињете нека од тих имена, ја ћу Вас молити да не кажете име пуно и презиме, већ то слово, значи тај псеудоним поред.

Пред овим судом Тужилаштво за ратне злочине подигло је оптужнице против ове двојице оптужених због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва. У питању је велики број догађаја у којима је страдао велики број цивила муслиманске националности у периоду мај-јуни 1992. године у Зворнику и то су, значи, пре свега, ја ћу Вам сада побројати све те догађаје – узимање талаца из Дивича и њихово затварање у Дому културе Челопек, те нечовечна поступања, злостављања, малтретирања, убијања цивила у Дому културе Челопек, од чега се оптуженом Грујићу ставља на терет и узимање талаца, а оптуженом Поповићу и непредузимање мера за спречавање тих злочина. Затим, принудно расељавање мештана села Козлук и Скочић 26. јуна 1992. године, затим, ту је и, ту су и радње на Пољопривредном добру «Економија» од 05. до 12. маја, затим злочин према деветорици непознатих Муслимана и Буљубашић Абдулаху, «Бубици» на Црном Врху у другој половини маја, злочин према оштећеној Стојкић Споменки и ова друга оптужница, која се односи на Технички школски центар у Каракају. Претпостављам да знате о чему се ради, па ћу Вас ја сада позвати да нам кажете све што је Вама познато о овим догађајима, а имајући у виду и Вашу функцију.

А претходно само да Вас упозорим да нисте дужни да одговарате на поједина питања, ако сматрате да бисте се одговором на та питања изложили некој срамоти, материјалној штети или кривичном гоњењу.

Ви сте испитани у Босни и Херцеговини у просторијама Кантоналног тужилаштва 05.10.2004. године, али бих Вас ја ипак молила да сада овде, због начела непосредности, не само

поновите, него да ипак покушате, ако ишта знате од овога нешто шире, да нам значи прво кажете, да ли сте у то време уопште били у Зворнику и значи, било посредна, било непосредна сазнања везано за ове догађаје. Изволите.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Могу почети, могу?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ево овако, након свих тих страдања која су се догодила на простору општине Зворник, још у току ратних сукоба ми смо покушали као чланови породица да се организујемо и на неки начин да покушамо тражити могућност да откријемо где и на који начин су одведени ти људи који су тамо заробљени, јер смо сматрали да у то време можда негде у логорима постоји и живих, да би се могла извршити размена и тако даље. То смо радили, значи на нивоу оних месних заједница и прикупљали смо управо те спискове несталих особа који су одведени и та масовна убиства и одвођења су се догађала, значи по месним заједницама. Ако дозволите, ја ћу то онако хронолошки да презентујем овде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само бих Вас молила да убацујете датуме и одакле Вам сазнања, значи ако су посредна, онда од кога сазнајете, ако су непосредна, реците нам.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Управо сам хтео рећи да сам и ја један из, од тих чланова породице, где ми је у 'породици страдало дванаест ближих сродника, осам, значи са очеве стране и четири са мајчине стране, од оца браће, стричева, стричевића, ујака и тако даље. Да је у овоме, значи мог презимена страдало у том периоду негде око 40 особа, да сам остао још са једним стричевићем од дедовог покољења, значи све друго побијено. Али, ево када је у питању, када су у питању та страдања која су се догађала, јер ово су сазнања која смо ми 1996. године формирали Удружење грађана, уствари Удружење породица несталих, да би једноставно могли доћи до података и до сазнања о дешавањима која су се збила. Нормално да су се породице нама обраћале Удружењу, јер сам био и председник Удружења, ево и до дан данас сам, тако да смо водили све те активности значи о свему овоме што се дешавало и што је везано за процес несталих особа.

По сазнањима, значи од чланова породица, прво које се догодило масовно убиство, то је била Месна заједница Снагово која се догодила 26.04.2002. године и убијено је 36 особа,

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Које године?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: 1992., ја се извињавам.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: 22. маја 1992. године, Месна заједница Грбавци где је убијено 70 особа, 26. мај 1992. године, Дивич, убијено 107 особа, 27. мај 1992. године, Месна заједница Јусићи, убијено 49 особа, 30. мај Месна заједница Дрињача, убијено 111 особа, 12. јуни Месна заједница Крижевићи, убијено 41 особа. Ви сте овде помињали Скочић и Козлук, али имамо евиденцију негде да је убијено и нестало око 49 особа.

Од 08.04. па негде до 30. значи док нису сви Бошњаци депортовани, у граду Зворнику и оној периферији, по нашој евиденцији, значи, убијено је 229 особа. По селима, значи сада не говорим о месним заједницама него о селима, у селима Дугом дијелу, Гушерима, Новом Селу, Липљу, Јошаници, Кула граду, Каменици и Годима, убијено је и нестало, значи, негде око 99 особа.

Из региона које је сачињавало седам месних заједница, а то су месне заједнице Ђулићи, Клиса, Шетићи, Кучић Кула, Калудрани, Тршић и Јардан, у једном дану, значи у окружењу, заробљено је, теретним камионима, је одвежено 604 особе, тј. из Бијелог Потока. То је било 01.06.1992. године. Истог дана, неки су покушали пронаћи спас да се пробију до Козлука, јер у то време још у Козлуку је било стање да је било Бошњака, неки су били немоћни, болесни, остали и у том делу је страдало, они су исто који су покушали да изађу, похватани су и нашли су се исто у Средњошколском центру истог дана, а они који су били немоћни нису могли из села, јер они који стварно нису хтели од куће, јер су сматрали да никоме ништа нису учинили, они су остали, али су касније побијени, и тај списак садржи 67 особа, што укупно чини значи то је све везано за овај процес Бијелог Потока.

Да би се многа сазнања обистинила, ми смо и даље трагали, јер смо после, значи потписивања Дејтона и успоставе мира, већ се схватило да више живих нема и онда смо покушали да идемо у прикупљање доказа и материјала у откривању локација масовних гробница. Управо се радило баш о људима како сам ово покушао и навести и да је прва масовна гробница откривена и рађена је значи од 01.06., од 06. до 11.10.1998. године. То је гробница под називом «Рамин гроб» звана Глумина, и пронађено је 274 комплетна тела у тој масовној гробници. Та масовна гробница је била тако формирана у три слоја – значи слој људи, земља, слој људи, земља, па слој људи и те особе су биле паковане у оне пластичне војне вреће јер до тада није било тих врећа, него

једноставно је имала те вреће, како чујем да је једино располагала тада армија југословенска, у којој сам и ја, коју сам и ја служио. Управо што сам навео ове месне заједнице и у овој гробници су пронађени управо ти људи који су страдали ово пре 01.06.1992. године и ради се о особама које су страдале у Грбавцима, у Јусићима, у Дрињачи и један део Дивича. То ћу касније образложити, јер имамо и од проналазака имамо идентификације које указују управо на то. Друга масовна гробница која је пронађена у, зовемо Бербића мезар, то је значи једно гробље бошњачко и у том саставу гробља је ископана та гробница, то су Грбавци и у тој гробници је пронађено 69 тела. Исто су била комплетна, али по неким сазнањима, управо се радило о оним људима који су били транспортовани у овој групи са Бијелог Потока, значи који су страдали у том Средњошколском центру и који су били страдали приликом транспорта. Па чак и оних је било који су остајали по селима, па су пронађени као мртви, било је и таквих. Значи, 98% се радило о људима из групе која је одведена са Бијелог Потока јер је било два, три она тела која су била, која су била из Зворника и по претпоставкама, ми сматрамо да је у Техничком школском центру у Каракају страдало негде око 200 до 220 особа и сада нас наводи да мора постојати још једна гробница да би пронашли остатак.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мислите да је место њиховог страдања у Техничком школском центру?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: У Техничком школском центру, јер по сазнањима, каже да је ту био загушљив простор, мали простор, да су то људи страдали они који су били срчано слаби, који нису могли подносити и тако даље, и управо се обистинило, ми познајемо те људе из села који су били болесни и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ти нису још ексхумирани?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ових 69 је ексхумирано, значи фали нам још једна гробница, можда негде око 140 људи.

Трећа масовна гробница, уствари то је било више масовних гробница, то је исто било бошњачко гробље, то је «Казамбашча». «Казамбашча» се радила значи од 23.06. до 10.07.2003. године и пронађено је 132 комплетна тела и ова тела су исто тако била пакована у војне пластичне вреће. Само да напоменем, да ова гробница Бербића мезарје, они су били, само су људи били сложени у својој гардероби.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Бербића?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Бербића мезар, ова претходна гробница о којој сам говорио и ову гробницу, обраду тела је радио Хашки трибунал.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Коју, Казамбашчу или Бербића?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Не, не, Бербића мезар, ових 69.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Јер они су.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је Грбавци?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Јесте, јесте, имали су свој тим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зато што кажете једном једно име, друго, па да знамо.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ја се извињавам, ја сам се вратио на ову претходну гробницу.

Адв. ВОЈИСЛАВ ВУКОТИЋ: Добро.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Овај, то је радио, значи обраду тих тела Хашки трибунал и узети су, Хашки трибунал и његови стручњаци, узимали узорке кости.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: ДНК је то.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Које је слато даље у процедуру лабораторије.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А одакле су ови на Казамбашчи?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Казамбашча искључиво се ради, значи овде о људима грађанима града Зворника. Када је у питању страдање грађана града Зворника, можда ми се неће датум уклопити, али бих се надовезао на ову гробницу која је откривена 22. и рађена је до 26.05.2008. године, а то је улица значи у Каракају и ту је пронађено 30 случајева скелетних остатака, а када кажем 30 случајева, значи да нису сва тела била комплетна, а касније је рађена обрада, па се то на неки начин комплетирао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је од тих 30 остатака неки ДНК извештај завршен?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Па, имамо већ негде око 21 тело које је већ комплетирано, идентификовано и покопано.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли су то људи који су страдали, да ли се зна одакле су?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Управо град Зворник, значи ове две гробнице, Казамбашча и.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А да ли се зна, када су ти последњи пут виђени, када су страдали према информацијама породице?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ја не бих могао овај, значи ја сам навео овај период страдања у Зворнику, у Зворнику, ево поновићу то, значи ова страдања у Зворнику су се одвијала од 08.04. па надаље, значи све до.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ми то од маја 2008. немамо, тужиоче, јел тако, мислим ни тај доказ о ископавању.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Не бих, зато кажем, овај, што нисам сигуран, овај, информацију односно писмени траг о томе да је у мају 2008. године још неколико, још двадесетак тела.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: То је ово, значи гробница која је ексхумирана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, да, па немамо то.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: На крају ћу појаснити, значи све ово што говорим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можда ту има неко тело од ових, зато кажем.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Можда ово све што говорим, овај, ово су наши аргументи и прикупљени од стране Удружења, али ови се аргументи сви могу потврдити у Кантоналном тужилаштву који су људи суделовали на ексхумацијама, на обрадама тела, на идентификацијама, доктори судске медицине који су радили обраде, може потврдити Међународна комисија за нестале особе која ради, овај, у чијој је надлежности је лабораторија за ДНК и тако даље. Значи, све су то аргументи који се могу потврдити из више, из више извора, институција које раде овај проблем. Ексхумацијом гробнице на Црном Врху, када је у питању Црни Врх, ја се извињавам, само моменат, једна врло битна чињеница коју ћу нагласити, значи опет по сазнањима, да је 01.06. је био понедељак, тада су ови људи камионима доведени у Технички школски центар и ту су били задржани до 05.-ог, значи до петка, петак је био дан када су остатак они који су преживели, превезени у Пилицу који су, опет кажем, по сазнању, враћани у Каракај, у неку Герину клаоницу и да су тамо вршена убиства и сада имамо једну чињеницу, да су та тела након убиства, била покопана у три масовне гробнице, једну поред друге у Шахбеговићима, једно место у саставу Грбаваца и те три масовне гробнице су исто тако претражене и урађене, значи од 15. до 25.07.2002. године и ту је пронађено неких око 100 предмета остатака тих који су указивали да се стварно радило о масовним гробницама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу те у Шахбеговићима примарне?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Те су гробнице биле примарне и онда су тела дигнута и уопште није нађено ниједно тело, него је нађено 100 неких остатака случајева, упаљач, чешаљ, део скелетног остатка, једна кошчица или две и та тела су пренесена на, у гробницу масовну Црни Врх, што касније указује управо она жица, ограда из Шахбеговића и тако даље, они детаљи су указивали да је управо веза.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да је Црни Врх секундарна од Шахбеговића?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Браво, из три примарне да је настала секундарна. Гробница Црног Врха је рађена од 27. до 03.10.2003. године. У откривању првих тела ја сам препознао свог оца, препознао сам га.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: На Црном Врху?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Јесте, препознао сам гардеробу, јесте. Ишли смо циљани ДНК и потврђено је сто-посто да је то он. На Црном Врху пронађено је 629 случајева, то стручан назив говоре доктори, значи када није комплетно тело, али се приликом ексхумације и обраде тела сматрало да је негде, постоји могућност негде око 480 да би могло бити комплетних тела. Значи, оних је негде око 150, 149 су били мање оне вреће скелетних остатака што ево и дан-данас имамо један део таквих да доктори не могу људски да изврше те реасоцијације, да би склопили та тела, јер од ових 149 може бити 20 тела, може бити 50, а може бити, може чак бити и више, али је проблем што из ових скелетних случајева, из тих врећа, указује нам на то да мора постојати још једна гробница остатка људи, јер већ имамо један број налаза који су приспели до доктора судске медицине који указују само на један мали проценат скелетног остатка, на пример на.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи да фале делови?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Фале остаци, значи што мора постојати негде, негде још једна гробница да би се то могло увезати и припојити, да би се то могло урадити.

Црни Врх, кажем, била је сложена гробница и то је била једна од тада у то време, највећих масовних гробница по самој, самој бројности. И управо по идентификацијама тела, указује да се управо ради о овим особама које су ишле од Каракаја до Пилице, од Пилице до Герине клаонице, од Герине клаонице до Шахбеговића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То су на Црном Врху?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: И завршили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То су на Црном Врху?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: И завршили на Црном Врху.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То нису они што су сапонификовани, јел тако, они су у Глумини?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Не, не, сапонификација је била само, на Глумини, оне особе које су биле у врећама и они су раније пронађени, тако да су им вреће штитиле тела и није могло иструнути и што је један од великих кажем проблема у то време било, јер у то време није било ДНК лабораторија и онда се примењивала класична метода идентификације, распознавала се гардероба и та су тела била од ових 274 које сам прве поменуо. Били су изложени 15 дана, у Тузли позиване породице да препознају и успело се у том моменту да препознају породице, да кажем, уз две грешке, али то није ништа, препознато је тада од стране породица 161 особа, а остатак смо покопали као НН, с тим што су пре тога, значи доктори узели те узорке, ево и дан-данас пристижу ти налази и од тих 160 колико је остало, имамо још 18 који чекају ту идентификацију. Сада та идентификација зависи, да ли је породица дала крв, сродници и тако даље или да ли има неко од чланова породице да да крв која може да се упореди и да се установи та идентификација. Кажем, ови сви подаци и ово што сам навео, значи то су аргументи и ми као породице, ми смо вршили притисак и на институције власти у Босни и Херцеговини и да кажем, и код међународних институција, једноставно, осећамо да морамо имати бар минимум права, а право је, првенствено значи да се пронађу нестале особе, да се идентификују, јер имамо проблема да нам родитељи старији биолошки одумиру, да неће можда ни дочекати да им се синови пронађу, имамо велики број породица где је комплетна породица уништена, остала је мајка, убијено јој шест синова и муж и тако даље. Када је у питању одвођење са Бијелог Потока, морам нагласити да, да кажем, сматрамо да је негде од 1974. годишта, 1975. или 1976., то сматрамо као малолетном децом јер су многи ишли у средњу школу, да је такве деце убијено 36, да су им већ пронашли и 24 је већ таквих идентификовано, имамо проблема где су побијена деца мајкама који нису били жењени и сада не могу, не може ДНК да успе раздвојити који је који, јер мајчина крв ДНК је једнака и за једног и за другог и онда се опет тражи

могућност како, на који начин да се одреди име таквој деци и тако даље. Све су то неки, кажем, да указује на један, на један, кажем, стравичан злочин који се догодио. Међутим, нажалост, мени је жао, ја сам дете из предратног система, где смо другачије одгајани, нисам могао поверовати да овако људско биће може нешто урадити и да овако се може нешто догодити. Међутим, догодило се.

Тражимо као породице, значи, прво да се изврше ексхумације и обраде и идентификације и нормално, да једноставно тражимо и одговорност. Ми као породице, да Вам кажем, имамо велике апетите. Колико год се изрекне пресуда оптуженима, нама је мало, јер мени не може нико брата ни надокнадити ни платити, ни оца, ни једног ни другог ни породице, али бар да имамо минимум правде и ово су, кажем, аргументи. Ја овде имам, управо што сам говорио, у овом списку који је одвежен значи, натоварено на камионе, оне, оне некакве теретне и од овога, од ове бројке и ове групе од 640, ми смо успели да се пронађе и идентификује 337 особа. Значи, остало нам је, тражимо још, ми их водимо као неидентификоване, уствари, нису ни пронађени, 267, значи још то тражимо. Овај списак други који сам појаснио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Овај 69?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Овај од 67.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Овде има 68, Нукић Шефик је последњи.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: 67, то је наша база података, знате што, госпођо. Ја бих само рекао овако, да и нама је било врло тешко, јер ми радимо ово годинама, врло је тешко доћи и успоставити ту базу података. Знате због чега? Што је велики број породица по иностранству, по Канади, расуло је се свугде и онда је било доста нагађања, доста је било пријављених под надимком или можда је грешка у једном слову и тако даље, али ево кажем, ми имамо сада, вероватно ћемо ући у траг и тој једној особи, али ми имамо списак од 67, од укупних је пронађено и идентификовано 36, значи још 31 се тражи и које треба извршити идентификацију. Ја као један, кажем, од чланова породице, надам се да ћемо колико-толико бити наша правда задовољена, да ће оптужени бити правично, да кажем, осуђени, али ево видим, има и пред судом у Хагу и у другим судовима у Босни и Херцеговини,

не знам какав је закон и правила овде у Србији, али некада ми породице смо спремни, што кажу и на нагодбу, да се изрекне блажа пресуда, али да нам оптужени кажу где су те гробнице, да их достојанствено ексхумирамо и, нормално, да се не мора сводити овај случај на два човека у Зворнику, вероватно је било више и да нам кажу ко су још судионици у овом свему, јер, нажалост.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нису они рекли да су, немојте Ви, нису они рекли да су судионици, они ово, све што Ви причате, они то не знају.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ја кажем, ја кажем који су још били судионици са њима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не кажу они да су судионици.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Добро, суд ће доказати то, ја кажем, уколико се докаже. Међутим, искрено да Вам кажем, што то тражимо. Тражимо из разлога што нам управо има велики број људи по сазнањима, који још раде у институцијама власти, који су у државним органима, које ми као Бошњаци, верујте ми у Зворнику, не можемо остварити своја права онако како би требало.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То причате о Вашем односу са босанским властима?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: У Зворнику, ово кажем, односи се када би могли покушати да на неки начин дођемо до сазнања и о осталим починиоцима, јер ископати гробницу, сместити 600 и нешто особа, не могу то урадити два човека, то су радиле фирме, то су радила возила, стројеви, то је морао дати неко наредбу, то је морао дати неко да укаже на то, то је морао неко одредити људе који ће то одрадити, вероватно људи који су на функцијама. Не може се радити нешто у мојој кући да ја то не знам, ако сам домаћин тога, је ли, неки начелници општина или премијери кантона или председници држава, морају знати шта се ради у његовој држави. Ево, ја се извињавам, спреман сам за одговоре на питања, ако имате још.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ево тужилац има за Вас питања, изволите.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Господине Грахићу, ја сам заменик тужиоца за ратне злочине Републике Србије и волео бих да, уколико је могуће и колико Вам је у знању, разјасните ми још неке податке који су везани за догађања наведена у оптужници.

Ви сте говорили данас овде да сте прикупљали те податке, онда сте их класификовали по местима, по селима и тако даље, али мене првенствено занима, како сте радили на прикупљању података везаних за страдала лица, да тако назовемо, са Бијелог Потока?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Па, врло, врло згодно, ја сам нагласио да смо ми још 1994. године се организирали, формирали неке месне заједнице, јер неко је морао водити бригу о том протераном становништву и управо ти представници месних заједница који су знали тачно своју месну заједницу, од 200, 300 домаћинстава, знали су тачно који су остали, који су одведени и тако даље и сви ти представници месних заједница који јесу били, они су 1996. године и сачињавали Удружење. Ми имамо тачно по месним заједницама које смо касније све то срочили у једну базу података, значи са члановима породица.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Хтео бих да ми објасните, у том смислу, да ли породица страдалог лица долази код некога па пријављује ко му је страдао, где и када, или неко од Вашег Удружења иде по месној заједници, од куће до куће па пита, да ли ти није неко негде страдао и ако јесте где, методологија само?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Од 1996. године ми смо формирали Удружење и имали смо канцеларију у Тузли, јер нам је већина те популације породица управо било на тим општинама Калесија, Тузла, Живинице и тако даље, значи тај један, један округ, где смо свакодневно је знало доћи и по 200 и 300 чланова породица, једноставно да пријаве, да се евидентира, да се направе измене, је ли. Постоји сада један, ништа није контрадикторно томе било, али 2003. године у Тузли се појављује Међународни црвени комитет где исто породице пријављују своје нестале, значи на све могуће начине је била могућност да се. Е сада је било, кажем, мало тих техничких овај детаља које је требало исправити, она мајка није знала када јој је рођено шест синова, тачно по датумима и тако даље, па онда смо то дотеривали, па смо користили, користили смо овај, да кажем, и архиву тада МУП-а, значи полиције, да дођемо до матичних бројева, података, да се тачно зна о којој се особи ради, јер имамо, имамо особа, на пример, које имају исто презиме, исто име оца, исто име, али матични број је тај који, који дели значи да су то две особе или једна особа.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Добро и говорили сте данас и о томе да је од 200 до 220 према Вашим подацима страдало у згради Техничког школског центра у периоду од 01. до 05.06.1992. године. Интересује ме, извор таквих информација, откуда Вама такво сазнање, како сте дошли до њега?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ево, овако. Када је у питању Технички школски центар у Каракају, ја сам један човек који је и за сарадњу, човек који сам за дијалог. Да смо након завршетка ратних сукоба, ево и суделујемо, значи заједно радимо на процесу тражења несталих особа и успостави института у БиХ и доношењу закона и тако даље, али то значи, ту смо представници Удружења, без обзира на националну припадност, било је доста.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Има један сведок «Б-1098», да ли има на том списку?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: «Б», има.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: «Б-1098»?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Има.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Е, добро, ако треба њега да поменете, немојте му рећи име, већ тај псеудоним.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Не, нећу рећи име, али један, овај, да кажем, неки ми је и даљњи рођак.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Овај?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Јесте, тако да смо имали и од њега неких информација. Имао сам информација исто од момка који је био у трећој групи превоза из Пилице до Каракаја, значи у трећем камиону, звао се Хамзић Вејсил. Нажалост, погинуо је у рату на Брчко. Он је имао некада неку писану изјаву, али не можемо никако доћи до те изјаве, ко је узимао све у то време, јер био је рат, значи и потврдила се идентична ситуација, изјава и овог Вејсила који је погинуо и овога сведока «Б», тако да, кажем, има доста тих информација. Ево да Вам кажем искрено, јер сми ми као представници Удружења управо дошли до откривања две локације гробница уз помоћ грађана српске националности који су нам рекли то. Ја сам прошао путем аутом кроз гробнице и човек ми је само бацио флашу киселе воде, каже, ту је гробница. То је начин и нека могућност да се све пронађе, али ево, нажалост, да и тих сведока имамо све мање, да нам је време непријатељ, да то нараста у коров, у дрвеће и тако даље. Зато кажем, ја бих апеловао да колико-толико и овај суд може да утиче на оптужене ако знају да нам помогну.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Добро, хвала, немам више питања.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ја се извињавам, али једна врло битна ствар, овде приликом депортације ових људи, овде нису одведени само људи који су страдали. 31. навече, маја, су сви протерани на једно место, са породицама, са децом, жене и тако даље, у Клису, месна заједница Клиса, да би 01.06. ујутру их постројили, то је негде цирка километар и 800 метара, до два, да би их онда у строју провели преко једног брда кроз Ђулиће, кроз село доле до тог Бијелог Потока. Ту је настало раздвајање. Моме су брату узели дете од четири месеца из руку и ту је, посебно су одвојени жене, деца и неке старије особе које су превезени до Мемича. Уствари, тамо је била нека постављена линија између бошњачке и српске стране тих зараћених и они су протерани тамо, а овима се губи сваки траг. Међутим, ево касније се ипак испоставило да се ниједна истина не може сакрити. Ево, када је у питању, када је у питању.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ево, само да Вас питам, сада ово што кажете, да ли причате на основу непосредних сазнања или из посредних?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Искрено да Вам кажем, ја ту нисам био лично, али ми је била мајка, била је сва моја фамилија, била ми је жена, била ми деца, сви су били моји.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: У реду, имамо сведока који су непосредно били ту, па су нам о тим детаљима говорили.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Не бих ја о томе, ја сам само хтео да напоменем.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Већ када нисте Ви били непосредно, онда.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Не бих о томе.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: У реду.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ја оно што сам, што кажем, ја стојим иза тога. ево, у том одвођењу људи, од ових 600. 604, најстарија особа која је била, то је био човек 1919. годиште, најмлађа је била 1976., то је 16 година. У овом списку жена која је, овде имамо и 12 жена, јер се не ради само о мушким особама, значи ово је одвежено, само мушке особе на камионима, али овде се ради сада и о женама. Најстарија жена 1909. годиште, била је непокретна, убијена у кући, која је остала у Клиси. То су све детаљи који указују на те злочине.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите, колега Шалићу.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Заиста ми је жао што Вам се ово догодило што се тиче те Ваше породице, али мораћу пар питања, ако желите да одговорите, да Вам поставим. Да ли сте у току тог истраживања, прво, извините, нисам Вас разумео, у том периоду када се то дешавало, где се Ви налазите?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Па, ја сам био у Хрватској.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Нисте били на том подручју?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Радио сам, 23. марта сам отишао из села и вратио сам се негде крајем IX месеца 1992. године.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Реците ми, у том истраживању, овај и прикупљању тих доказа и прављењу тих спискова, да ли сте можда наишли на неки податак да је неко од тих лица која су била ту у Бијелом Потоку, која су се водила, као лица која су страдала, да та лица живе можда у Канади или у Аустралији? Да ли сте и на једно име такво наишли?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ја сам рекао да су велики број породица, то се расуло и да смо имали проблема да прочистимо ову базу података, могуће да је постојало, знам само за једно име, то је везано за једног човека, али то се односило на ову групу из села Јусића који су побијени 27. Ми смо строго пазили када је у питању везана ова база података и никада нисмо излагали ни у јавности, нити било где ако немамо чисте и јасне доказе, ми као Удружење. То је сигурно тако.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Да ли сте сазнали неко име можда?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Нисам.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Нисте? Реците ми, овај број који сте поменули за 337 особа идентификованих, да ли се то односи на овај број од 604 особе које су из Бијелог Потока?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Јесте, ево списак.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: То је тај?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: То је тај списак, ја ћу ево доставити суду.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Реците ми, да ли су све те особе нађене на Црном Врху?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Неки су нађени у Бербићима, неки су на Црном Врху, значи, то је та група, неки су, ево има тачно.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Извините, ако можете само мало то да нам појасните, где су све нађени? Ви сте рекли за ову једну, за ово мезарје, али нисте нам само рекли, које године је било у мезару, које године је вршена та, овај, ексхумација?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мезар је гробница.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: У Бербићима, које године?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: 2003.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Знам ја шта је, 2003. је вршена та?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Да, то је Хашки трибунал радио ту обраду.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Да ли можете да нам кажете, ових 337 особа, где је све, у којим гробницама је то нађено?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Да ли треба да прочитам са овог списка?

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Не, не, само да, у којим?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Место нестанка, гробница, Црни Врх, Црни Врх, Црни Врх, Бербића мезарје, Црни Врх, Црни Врх, Црни Врх, значи само једно, Бербића мезарје, Бербића, Бербића, Црни Врх, Црни Врх, Бербићи, Црни Врх, Црни Врх, Бербићи, Бербићи, Црни Врх, значи.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: На два места?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ово се односи само на ова два места. Само да видим да ли случајно немам неки посебан податак, Црни Врх, Бербићи, Црни Врх, Бербићи, Црни Врх, Бербићи, Црни Врх, све је Црни Врх и масовна гробница Бербићи.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Сада, рекли сте, поред тих 604 особа је било и 67 особа које сте, овај, те податке сакупили, који нису били у овој групи, да су отишле са Бијелог Потока или Вас ја нисам добро разумео, ако можете мало да ми то појасните?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Јесте ме разумели, један број од ових.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: 67 рекли сте.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: 67, неки су, кажем, они слабији су, жене, старци.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Остали били.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Остали су у кућама.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: То је према нечему што сте добили од тих података?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Неки, неки, неки нису хтели да напусте имовину, остали су код куће, неки су покушали да нађу излаз преко села Табанаца, српског села да дођу до Козлука, они су пресретани, ухваћени и истог дана се нашли у Средњошколском центру. Ја овде исто на списку имам тачно који су то људи ишли према Табанцима, који су остали у кућама. Ови који су остали у кућама, они су побијени на кућним праговима, значи, остали су,

али и од њих се, и од ових особа смо пронашли тела управо у овој гробници на Црном Врху.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: На Црном Врху?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Јесте.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Од тих 36 што сте рекли да је идентификовано?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Јесте, ово што је пронађено и идентификовано, значи и они су били на Црном Врху.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Извините, нисам Вас још довољно разумео, да ли је од ових 67, значи било и особа које нису ишле у Технички школски центар, већ су страдали ту на терену, по тим Вашим информацијама?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Па, управо, у кућама.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Или сви од тих 67 су ту страдали?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Који су, који су остали.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: То ми је мало нејасно.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Овде место нестанка, ми можемо потврдити овде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само, значи, тих 67, ту нико није доспео у школу?

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Не морате детаљно.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Молим?

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Не морате детаљно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од тих 67, нико није доспео у школу?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Јесу, јесу доспели они људи који су кренули према Табанцима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само један део?

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Само један део?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Један део, један.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Зато Вас ја нисам разумео, добро.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Један део је.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Од тих 36 идентификованих или 67 и они су нађени, њихова тела су исто била на Црном Врху, у тој секундарној гробници?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Јесте, у примарној није било ниједно ово тело.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Сада ми реците, ове три масовне гробнице, са тим траговима, неких 100 делова идентификационих, рекли сте да су нађени у те три масовне гробнице.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: То су биле примарне, па су премештене.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Шахбеговићима?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Шахбеговићи, село Шахбеговићи.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: И сада нисам Вас можда добро, нисам добро запазио, када се то радило то ископавање?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: 2002. године.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: У Шахбеговићима, јел тако?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Јесте, јесте, а када је извршено прекопавање те гробнице, то нико не зна, нема за то података.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Није нешто могло да се у том правцу уради?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Не можемо то да установимо.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Добро, хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, то није копано у Шахбеговићима 2002. године, него нађено то што је било?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: То је нађено, нађени су ти трагови од те три масовне гробнице, а када су.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: На Црном Врху?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Они су пре били укупани, пронађено је, пронађена је гробница, али док су дошли људе да испитају, да изврше овај, видели су да нема тела, значи да је то било прекопано, били су само ти остаци који су указивали да је постојала гробница, уствари, те три гробнице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А како сте Ви сазнали да су биле три масовне примарне, у Шахбеговићима?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Па, био сам на лицу места, сваку гробницу сам обишао, сваку гробницу сам проверио, у сарадњи сам, тада је била и Федерална комисија за тражење несталих, сада су, сада су при Институту Босне и Херцеговине.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А нисте сазнали када су пребачени из Шахбеговића на Црни Врх?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Не може се то, то је врло, то је врло тешко доћи до таквих података.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Није ни трагова било у том смислу?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Па, кажем, било је трагова, било је трагова. Не, било је трагова који су указивали да је гробница измештена, те три гробнице, али касније је утврђено, на Црном Врху је утврђено управо да се и било је трагова и из Шахбеговића који су, јер је то камионима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Знамо то, лако се то утврди. Колега? Имате ли Ви нека питања, господине Грујићу? Изволите.

Опт. БРАНКО ГРУЈИЋ: Дobar дан. Ја имам примедбу на ову једну, а пре свега ми је жао заиста што се десио икако рат у Босни. Могло је бити без тога, јер сам ја био један од тих који је преговарао и молио да не дође до рата, али до рата је дошло, није ствар у томе, овај, реч, дошло је како је дошло, страдали су и Срби, страдали су и Муслимани, значи рат је био. Мени је заиста као цивилном лицу било непознати ови догађаји и нити знам ко их је урадио, а и господин није рекао ниједан, ниједну особу, ниједну институцију која је то урадила, значи, причао је заиста само о догађајима, а није именовао никога, да ли је то војска, да ли је то полиција, паравојска, цивилна власт и шта ја знам ко је, дакле, ту, доста је, овај, не знам има ли каквих података о томе и друга ствар, имам примедбу на његову изјаву. Имали смо овде више сведока који су причали о ексхумацији на Рамином гробу, односно Глумини. И сам Цихларж ја мислим да је рекао да је све било уредно сахрањено, само како сахрањује војска, значи у врећама један до другог, да је само на крају тамо негде, наводно, било пар тела бачених овај једно преко другог, док господин тврди да су ту била три реда, значи прво тела, па земља, па тела, па земља, па поново тела. Дакле, ту стављам примедбу, разумете, да се то рашчисти, да суд види заиста ко је у праву, да ли човек искрено говори или има злу намеру.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Примедба, истовремено и питање за сведока.

Опт. БРАНКО ГРУЈИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите да одговорите. Он је рекао у три слоја у врећама пластичним, војним.

Опт. БРАНКО ГРУЈИЋ: Да.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ево овако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У три слоја, земља, тела, Глумина.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: За Глумину постоје и видеоснимци, значи све снимано када је рађено. А о овом детаљу, који говори оптужени, то је било на гробници у Бербићима, јер је од 69 тела, било је сложено негде, да кажем, 30, 35, али на крају, на једном мањем простору, било је измешано можда десетак, дванаест тела, једни преко другог и пуно остатака оне текућине, што значи да постоји могућност да су ти људи слагали ове људе и када су завршили, они их побили на лицу места. То је било у Бербићима, а ово тврдим сто-посто, стојим иза тога, да је Глумина била онако сложена, имају снимци, имају сви детаљи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Имамо ми те видеоснимке.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: То су, то су.

Опт. БРАНКО ГРУЈИЋ: То си управо рекао за Глумину.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Друга ствар, када је у питању фирма, када су у питању фирме, војска, ми смо били у окружењу, ми смо били, тај народ је био у окружењу, пунктови су били, није нико могао изаћи, није било телефонских овај контаката. Међутим, према сазнањима, у Клиси када су их протерали, 31., обезбеђивала је територијална одбрана са самохоткама, са тенковима, били су људи као резервни састав, то је по сазнањима, кажем. Вероватно ће бити сведока који ће појаснити о томе, али ја ово, није моје виђење, него преносим што сам чуо од сведока.

Опт. БРАНКО ГРУЈИЋ: Немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Па, оптужени Грујић каже да Ви нисте никога идентификовали, обзиром да је тужилац оптужио за ове догађаје оптуженог Грујића и Поповић Бранка. Да ли уопште имате Ви нека сазнања везано за евентуално њихову улогу или учешће, јер оптужени Грујић каже, Ви причате о догађајима, да ли Ви имате нека сазнања да су они ту нешто одговорни или имате можда сазнања да је неко други одговоран, јер суд мора, само тренутак, да изводи закључке на основу доказа који су изведени пред судом, а ја Вам сада опет понављам да ова двојица која су овде оптужена, кажу да они уопште за таква убиства и лешеве ништа не знају, било за Грбавце, било за овај, Дивич, за Дрињачу, за ТШЦ, ни за шта и сада, значи, да ли Ви имате, обзиром да Ви имате сазнања сва ова што сте до сада причали, имате ли Ви нека таква сазнања?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ја, малопре сам рекао, домаћин у једној кући мора знати шта му се дешава у тој кући. Ако је неко био на положају и на функцији.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не спори господин Грујић да је био председник Владе, али каже да он не зна.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Неко мора издати наредбу, да ангажује камионе, неко мора дати наредбу да се ти људи превезу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, то ми знамо, немојте Ви нама да објашњавате шта неко мора, него само питам, да ли Ви имате нека сазнања конкретна од некога, посредна, пошто нисте били?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Да будем искрен, да ми је неко рекао да је видео Брану Грујића да је некога убио, немам тако нешто.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То се њему не ставља на терет, не, не, њему се то ни не ставља на терет, ја сам Вам рекла шта се ставља, узимање талаца и то. Да ли Ви знате, ко је одлучио да се ти људи затворе у Школски ценгар?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Верујте ми да не знам, не би.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули, ко је тада био шеф цивилне, било војне власти?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Верујте ми да не знам, ја не знам, да будем искрен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули за овог господина Марка Павловића?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Чуо јесам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта сте чули?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Да је био председник Кризног штаба, имао сам у рукама са његовим потписом једно овлашћење, која су два Бошњака пуштена.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Е, хајте нам сада, добро.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Која су пуштена и имао сам копију тог овлашћења.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само, ја се извињавам, још има господин Поповић право на питања, па онда ја долазим на ред.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ја се извињавам, ја бих само на још једно питање које ми је поставио господин Грујић да му одговорим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Овај, каже страдали су сви, али морам нагласити, до 01.06. док је ово све се догодило, на просторима ових седам месних заједница, ова регија коју сам набројао, није страдао ниједан Србин, није било сукоба. Још су у априлу месецу одузели део оружја илегалног и нелегалнога војна пошта у Тузли, одузели су то наоружање. Ја мислим да суд и располаже и таквом копијом тог документа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, о Зворнику причамо, не причамо о целој Босни. На шта Ви мислите, сачекајте да разјаснимо, до 01. јуна, мислите на територију Зворника или Босне?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: На простору ове регије одакле су одведени ови људи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мислите на цивиле, Србе? Немојте сада да додацујете?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Сапна је нешто друго, ја говорим о ових седам месних заједница одакле је одведено 604 човека.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, говоримо о селима тим.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Управо то, одакле су људи одведени и страдали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, питања имате?

Опт. БРАНКО ГРУЈИЋ: Имам питања. Када сте истраживали ваше жртве, ваше догађаје, зашто то нисте успут покушали да истражите и жртве на Србима? Имам примедбу, јер је доста Срба страдало пре овога датума, рат је управо и почео страдањем Срба, први су погинули официри у Сапни и војници, па је после тога запаљена горе у Каменици, Српска Каменица, разумете и овај, пар села горе, па је касније, и тако даље и тако даље. Дакле, није тачно да нису Срби страдали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нећемо сада опет давати одбрану. Само је интересантно да Ви, значи кажете, до 01. јуна Срби су страдали у Зворнику, цивили, а за ове не знате ни за једног.

Опт. БРАНКО ГРУЈИЋ: Рат је био, госпођо председнице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не причамо о рату, рат је био и сада кажете, страдали су Срби, а за ове не знате, а знате за Србе. Када сте сазнали за те Србе о којима причате?

Опт. БРАНКО ГРУЈИЋ: Касније.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ни за Србе нисте тада знали?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ево једна врло битна чињеница, ево ја ћу дати одговор. Ми се залажемо да се пронађу и нестали Срби.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То ћу Вас ја питати после.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ја увелико сарађујем са господином Душаном Готовцем који је изгубио сина и нашао га је претпрошле године, а где га је нашао, знам ја и то.

Опт. БРАНКО ГРУЈИЋ: Захваљујем.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Значи, ми то све радимо, ја сам рекао, на нивоу Босне и Херцеговине радимо, без обзира на националну припадност, него тражимо да се пронађу нестале особе.

Опт. БРАНКО ГРУЈИЋ: Хвала Вам, господине.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ја Вас нешто питам, где је то Бербића мезарје, где је то гробље?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Грбавац, село Грбавци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, питам господина Грујића?

Опт. БРАНКО ГРУЈИЋ: Не знам, верујте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знате?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А где је Бербића мезарје?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: У Грбавцима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико има од Зворника до Грбаваца?

Опт. БРАНКО ГРУЈИЋ: Грбавци су велики, сада колико.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: То је, да Вам искрено кажем, Грбавци, знате где су Грбавци Доњи, била је кафана «Галеб», горе, како се зове, Грчаковићи чини ми се да се зове српско село

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико километара од града су Грбавци?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Од града? Нема па једно шест, седам километара.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, то чак и ја знам и не знате ту да има гробље Бербићи?

Опт. БРАНКО ГРУЈИЋ: Не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хајде седите. Е, господине Поповићу, изволите ВИ сада.

Опт. БРАНКО ПОПОВИЋ: Па, након ових ужасних података, тешко је и питати, па можда ћу бити мало хаотичан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте, молим Вас да будете хаотични, немојте, молим Вас, само то немојте.

Опт. БРАНКО ПОПОВИЋ: Да Вас питам једно, да ли сте имали прилике захваљујући техници, технологији, са онима са којима сте сарађивали, да добијете податке о овима који су убијени у ТШЦ и онима који су убијени из Пилице, да ли сте успели да добијете податке, који су то људи из Пилице побијени, а који су из ТШЦ?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Управо сам нагласио, нама су гробнице указивале на то, да управо Бербићи где је био сложен, ајде да кажем, Смаиловић који је убијен на Бијелом Потоку, Алија Џинић који је убијен на Бијелом Потоку и они који су страдали .у Средњошколском центру, по изјавама ових појединих сведока, који су страдали ту, Салих Грахић, Мурадиф Грахић, они који су били срчани болесници, значи нису могли то поднети, они су страдали ту и та гробница указује.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, где су нађени ти?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Молим, у мезарју Бербића?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ови из Пилице?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: А ови из Пилице, јер су били у Шахбеговићима и пренешени на Црни Врх.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, нису заједно?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Нису заједно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Опт. БРАНКО ПОПОВИЋ: Да ли сте Ви, пошто нисте боравили у то време у том рејону, да ли сте Ви знали да су вођени преговори и договори између представника Срба и представника Муслимана да се Муслимани иселе из тог подручја?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Да се иселе, да су вођени преговори?

Опт. БРАНКО ПОПОВИЋ: Да, да су вођени преговори, да?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Верујте ми да нисам укључен ни у једну политичку партију, нити се бавим политиком.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, Ви сте се у октобру вратили, а да ли сте после чули да је било преговора?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ја сам, ја сам једноставно чуо да су вођени неки преговори, али је било, да ли је то било да се тај народ исели, да се пусти да прођу према, према Витиници горе, према Сапни. Међутим, биле су све барикаде у окружењу и тако даље, да није било шансе, није било шансе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није нам сведок погодан, нити битан за такве одговоре, уопште није био тамо, има људи који су били, па ћемо питати.

Опт. БРАНКО ПОПОВИЋ: Мени је битно овде питање, да ли човек зна да онај ко је водио преговоре у име Муслимана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нећемо да закључује сведок, чим није био ту, нема шта он сада да се изјашњава.

Опт. БРАНКО ПОПОВИЋ: Не да га питам, није питање да ли.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Нисам, нисам суделовао у томе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Које је питање, реците?

Опт. БРАНКО ПОПОВИЋ: Да ли човек зна да онај ко је водио преговоре у име Муслимана и договорио услове, да није пренео народу шта предстоји и на који начин предстоји исељавање?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ту врсту преговора није ми познато, онда стварно не бих да коментаришем о томе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Идемо даље.

Опт. БРАНКО ПОПОВИЋ: Ништа више не могу, једноставно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ја сада Вас да питам, када сте ту да искористимо прилику, значи, ово је господин који је 01. јуна био командант штаба територијалне одбране.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Чуо јесам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И он каже да уопште појма није имао ни за пре ни за после да су људи убијани, цивили, Муслимани. Да ли можете то да нам прокоментаришете?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ја сам, ја сам имао прилику да дођем до копије једног овлашћења које управо, био је потпис Марко Павловић, али касније то је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, имамо то и ми.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: То се радило значи о Лупић Агану, Ђулић Алији, да се нормално пуне преко српских овај кроз српске ове линије војних снага и тако даље, да би ишли до Тузле, да би пренели тузланским властима да се врши некаква размена баш управо ових људи, јер, каже, пун је стадион у «Тушњу» било заробљених Срба и тако даље. Међутим, од тога ништа није било, када је већ, људи су већ били ликвидирани. Ово је само била камуфлажа

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, седите. Какав Ви имате однос са властима БиХ, да ли Ви утичете тамо нешто да се неки поступци, да ли имате информацију о тим поступцима?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Што се тиче власти БиХ.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Као Удружење мислим.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Што се тиче власти БиХ, ево да кажем да имамо сарадњу свих удружења у Босни и Херцеговини, хрватска,

српска, бошњачка и тако даље, да смо успели на, испоштовали смо да се донесе један крoвни закон БиХ, везано за нестале особе, да се успостави институт ево који је већ друга година у функцији, где су спојене ентитетске комисије у једну, да кажем, и члан сам Саветодавног одбора тог Института испред порoдица бошњачке популације и ми покушавамо да на све могуће начине дођемо до сазнања и до откривања локација грoбница, заједно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Питам Вас за кривичне поступке, то Вас питам.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Што се тиче, што се тиче кривичних поступака, нама везано, да искрено кажем, Зворник је једна велика црна мрља на карти.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зато и питам.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: На карти света, јер највећи број грoбница управо је откривен на просторима општине Зворник, све оне грoбнице, то је злочин над злочином, да кажем тако, све оне грoбнице које су из примарне прекопаване, па стављане у секундарне, то је било само прикривање доказа и уништавање тела, тако да можда у то време када је то рађено, можда људи нису ни били свесни да ће једног дана заживети ова лабораторија ДНК, па ће свака кост имати своје име, јер да немамо ту ДНК лабораторију, не би се знало чије су кости, којем народу припадају и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И добро, шта би са поступцима што Вас питам, са поступцима, имате ли информацију, са ким сарађујете тамо?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Што се тиче, ми највише, ево као наше Удружење и са њима највише сурађујемо, јел пошто нам је највише су на тим просторима, Кантонално тужилаштво из Тузле.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И шта сте сарађивали са њима?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Да Вам искрено кажем, ево у прикупљању ових информација и овога свега, да и они покрећу неке активности и ево чујем да има велики број осумњичених који је дат на оцену Државном тужилаштву на процесуирању и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ми имамо, 1994. захтев за истрагу од 1994. године.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Да, пуно се не мешамо, ми желимо само да помогнемо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А какав Вам је контакт са овим удружењима несталих Срба, то кажете да је добар?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Идеалан и то имамо сваке године, ево знају многи, да имамо и те редовне конференције које нам, да кажем, организирају Међународна комисија, СМП и ови, да једноставно, заједнички, заједнички боримо се да се пронађу сва та тела, а касније нека људи се препознају кога ће одабрати за пријатеља, а кога за непријатеља, па нека одлуче сами, то је ствар индивидуална.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте Ви сазнали први пут да се то све издешавало, да су људи убијени, обзиром да нисте били, значи долазите у октобру, да ли сте пре тога сазнали, обзиром да многи сведоци српске националности дођу овде и кажу да су чули да су људи убијени, значи Зворничани, кажу да су чули то, рецимо, од хашких истражитеља или да су чули у суду први пут и тако, па Вас питам, обзиром да Ви нисте били ту, када сте Ви сазнали?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: 1992. године, 23. март, рекао сам, отишао сам из села. Био сам у Пагу, управо фирма која је радила на санацији оног пашког моста, негде у, крајем VII месеца, тамо ми је дошла и жена са двоје деце, али су у Босни ми је остала и мајка, остала ми је породица од браће и док сам још био у Хрватској, успостављала се веза преко оних радио-аматера да се дође до неких сазнања. Све што је било, знали смо да су одведени и да нема никаквог, никаквог трага, да им се не зна траг. Ја нисам могао издржати, управо желео сам да, једноставно, имао сам мајку стару и све то, да на неки начин и ту децу од браће заштитим и од ових рођака и ја сам се вратио. 1993. године, наишао сам у Тузли, уствари, 1992., значи, X и XI месец, наишао сам у Тузли да је било формирано пар тих некаквих комисија општинских, окружних, тада је био да ли, звали су округ па после кантон, да су биле формиране те комисије које су исто радиле на овом процесу, да кажем, размени тих заробљених, размени изгинулих бораца и тако даље и онда смо ступили у сарадњу и са тим људима који су то обављали, радили и већ сам на почетку рекао да смо покушали, значи, још 1993. и 1994, да дођемо до неких информација, јер смо сматрали да има још живих људи негде по логорима, да би се могле извршити неке размене. Међутим, пошто није било таквих, онда је то већ било јасно да нећемо ни успети доћи до тих информација, али ево кажем, након Дејтона и до откривања прве гробнице, сам једноставно био, нећу

рећи да сам био физички, здравствено ослабио, него сам био физички нешто преморен, јер то време које сам провео радећи и ходајући, трагајући за тим информацијама и свим осталим, сматрао сам да ми то пада у воду, да ми је то све узалуд. Међутим, када је пронађена прва гробница, онда ми је то био један успех, резултат и свака пронађена гробница, свако идентификовано тело, ми то сматрамо да је то успех, да смо успели нешто да се оствари.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А када сте чули први пут да су убијени, па сте тражили гробнице?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Први пут чули смо да су убијени, везано по овим сведоцима, да су многи страдали у Каракају. 1992. године ступио сам у контакт са овим момком који је погинуо на Брчком.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Вејселом Хамзићем?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Вејселом Хамзићем и он ми је причао да су ти људи побијени, да нема живог, да не очекујемо живих и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте контактирали са Ђулић Алијом и Лупић Аганом?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Велики број породица када је у питању Ђулић Алија, велики број породица њега сматра једним, једним, ајде да кажем, добрим делом, да је он донекле и одговоран везано, али знате, јер су они пуштени, па сада породице сматрају да су они и одговорни за то, овај. Нисам имао неке посебне контакте са њима, нисам, овај, једноставно верујте ми да и нисам ни имао неку прилику, ја кажем, приватно можда не бих са њима сести ни попити кафу, а можда би службено, спреман сам са сваким службено да разговарам везано када је у питању.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А да ли имате сазнања да је неко од њих двојице или можда обојица, носили спискове тих заробљених ради размене у Тузли?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Од породица сам чуо да је управо Аган Лупић са пиштољем постројавао тај народ који је спроведен до Бијелог Потока и тако даље, значи, да ипак је, да је претио неком тамо из Клисе пиштољем, дај, шта се буниш, убићу те и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, зашто су прављени спискови да се носе у Тузлу, да ли имате о томе сазнања?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Не знам, ја сам само дошао, кажем, до копије онога, оног овлашћења, а спискове не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја ћу Вам показати, Ви сте доставили тужиоцу, јел тако, нека два списка, па само ово што сте причали, да уподобимо са овим нашим доказима. Да ли су то ти спискови о којима сте причали, ако можете да дођете, Црни Врх, има то у предмету, не мислите да ћу нешто пропустити. Узећу оно што немамо, а оно што имамо у предмету, па можете увек да разгледате. Ми у предмету имамо два списка, Удружење породица заробљених и несталих лица, то је тих на нашем списку их има, то је, значи, то је тужилац доставио 03.06.2009. године суду, мени и на том списку има 600 људи, тачно. Па онда каже, минус 333, 260 до сада идентификованих, јел то то?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Добро, идентификације су ишле нормално, како је лабораторија.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли имамо исте спискове, да прво упоредимо спискове.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ево ово су, значи, спискови који су стварно прочишћени, урађени, тачно имате овде, име оца, место нестанка, гробница која је, место укопа и идентификација, ко је идентификован, ко није, то је од тих 600, а ово је од ових 67.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само полако, полако, то је то.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Јесте. Ја кажем, увек је било тих спискова где се база морала чистити, прочишћавати и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А не, ово је ново, 11.09.2009.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Јесте, то је најновије и то је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Е сада, овде значи има када је рођен, идентификован, да, не и где, не, ово је другачије, добро, ово ћемо, да ли ми ово дајете?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Али, ово је са печатом?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Оверен, печат Удружења породица, стојим иза тога и овај списак од ових 67.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, када је овај прављен што је у предмету?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Има ту, има ту ја мислим датум горе у заглављу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Списак особа заробљених 01. јуна у месту Бијели Поток и то пише овде, овде нема датум, што сте дали тужиоцу. Значи, 03. јуни је нама тужилац дао, ево, ко је ово дописивао, да ли сте Ви ово дописали?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Нисам, вероватно Тужилаштво.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, јесте Ви дали претходно још овакав сличан, али непречишћен, неки раније, неки апдејтовани?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Постоји могућност, сада се не могу сетити свега.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Констатује се да сведок-оштећени прилаже суду најновији пречишћени списак Удружења породица заробљених и несталих лица опћине Зворник сачињен 11.09.2009. године који садржи списак особа заробљених 01.06.1992. године у Бијелом Потону са именом, презименом, именом оца, годином рођења, местом рођења, податком да ли је особа идентификована, те ако јесте, из које гробнице је ексхумирана и податком да ли је особа сахрањена.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ово је после.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Место сахране, јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Овај списак садржи 604 особе и констатује се да је на њему печат Удружења и потпис председника Грахић Ахмета.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ово ћемо, значи, копирати за странке.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: И овај други списак од 67.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да видимо да ли је и тај сада исти или није, 67, а овај 68, значи неко недостаје. Овде је по азбучном, ово ми олакшава, ово је по азбучном реду, добро.

Такође, сведок-оштећени уручује суду списак особа заробљених (убијених) 01.06.1992. године које нису депортоване на Бијели Поток, сачињен 11.09.2009. године и објашњава да се ради о пречишћеном, најновијем списку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ово сте Ви радили?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Удружење.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Имамо ли још неки списак да ми немамо а да Ви имате?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Вама што, ово се радило по оптужници и по том предмету смо донели, а имамо све спискове, свих месних заједница, свих гробница и то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ово ћемо да фотокопирамо, да уручимо оптуженима и браниоцима да имају списак тих људи. Е још једно питање, да ли, када сте причали о ексхумацији 26. маја 2008. године, тела грађана града Зворника, улица у Каракају, да ли имате и ту документацију да нам дате?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Да се вратим код микрофона?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Може.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Један део имамо документацију од ових особа које су обрађене и идентификоване и ево управо 01.06. нам је дан Удружења.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја ћу Вас молити да све то што сте причали, а што имате, нам дате да фотокопирамо, па ћемо Вам вратити.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: 01.06. је био и укуп тих људи, негде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ове године?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Зато сам рекао, повезали смо то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ове године или прошле?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ове године, ове године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, после годину дана?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: После годину дана, један број је од тих идентификовано и породице су укопале.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, дајте нам и то за случај, тужилац ће све то да упореди, па.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Немам овде, немам овде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А немате, добро, добро. Да ли можете и то да нам доставите?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Могу, следећи пут.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па ћемо на основу тога ми тражити од Тужилаштва у Тузли, кажете, код њих има?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Па, знате што, процес идентификације Кантонално тужилаштво је то које даје наредбу за ексхумацију.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па рачунам да они имају.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Представник тужиоца, један од тужилаца мора присуствовати идентификацији, са доктором судске

медицине, значи то води. Кантонални тужилац мора знати да ли је породица прихватила, није прихватила и где је уповала свог сродника, значи све је ствар тужиоца.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, на основу тога што нам Ви доставите, ја ћу тражити ако буде потребно још. Да ли доктор Зденко Цихларж и даље ради на тим анализама?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ради, ради, доктор Зденко Цихларж и доктор Веди Туцо, управо раде на обради ових тела, који су људи страдали, значи 1992. године, без обзира на општину, од Брчког, Зворника, Братунца и свих општина и тамо се налази један велики број у комеморативном центру, велики број скелетних остатака, негде око 7000, где треба извршити ресоцијације и.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тамо у Тузли?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: У Тузли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је то Сребреница или?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: А посебно, а посебно се ради ПИП зграда, значи звана ПИП, то је организирила Међународна комисија и тамо ради доктор Рифат Кешетовић који само ради, значи, страдале 1995. године, Сребреницу. Још само да напоменем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је тих 7000 остатака што још нису?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Браво, браво, значи 3100 и нешто има од 1992. године, а 3.500 има сребреничких тих скелетних случајева, како они називају, значи. Међутим, још морам напоменути, ми не водимо као Удружење, али имамо један добар број грађана који су нам исто страдали са зворничке општине, то се највише односи горе на Дрињачу, Каменицу и тако даље, ти су страдали у Сребреници, а грађани су општине Зворника.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када су страдали?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: 1995. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А 1995. године.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, а да ли Вам овај списак нешто говори? Каже, Списак Републике БиХ, МУП, Центар служби безбједности, Сектор службе државне безбједности Тузла од 20.09.1994. године, зове се «Списак лица одведених 01.06.1992. године из долине Сапне» и на том списку укупно има 712, не знам да ли је ово последња страна, особа, нису поређени по азбучном реду.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ми смо увек имали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И пише горе «ТШЦ Каракај», то смо добили из фазе истраге, ево да видите.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Па, ми смо увек говорили и баратали смо некаквом цифром и говорили смо око 700, до 750, али.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је укупно са оних 70?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Али, нама је било ту сродно и да кажем, приближно и моји су ујаци из тог села Јусића који су страдали управо 27. маја, па смо и њих на неки начин укалкулисали, уоквиривали у ту бројку. Међутим, када смо тачно разјаснили када је ко, шта, онда имамо праву базу података.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли знате да је у Тузли у полицији тамо, у Државној безбедности неки списак, да ли сте комуницирали са њима, везано за.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: То се радило у току рата, то се, мењали се људи, многи су, да Вам искрено кажем, многи су и хтели да профитирају тиме, да не иде у рат на линију, него ће урадити ово и тако даље, свачим се људи бавили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли Ви као оштећени истичете захтев за накнаду штете у овом поступку?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Штете?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Накнаду штете? Оштећени има право да постави одштетни захтев?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Па, да Вам искрено кажем, ја сам рекао штету.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците колику?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Штету ми не може надокнадити нико.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то знам.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Неке ствари сам увек говорио да могу опростити, могу опростити што су ми користили људи који су дошли после на село, у то моје село, који су користили те наше стамбене објекте, а једино видим да би једноставно да би се задовољио неки минимум правде, да се адекватно сви процесуирају оптужени и да на неки начин одговарају за оно што су починили, а надокнадити нам нико не може ништа, вратити нам живе не може, међутим, по мени је овако врло битно и кажем, што пре се открије ово све, постоји већа могућност и разумевања, суживота и свега осталог, јер ми који јесмо овако били, али бар за млађе ове генерације које надолaze, да им припремимо мало терена да ово не доживе што смо ми доживели.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: На овом списку који сте, овај, нам дали раније а и сада, има Грахића од броја 90 до 124.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: На овом списку који сам ја сада доставио?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не сада.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: То је на овом списку од 201 до 240, 40 је мојих Грахића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли су сви били у ТШЦ или нису?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Нису, нису, јесу, сви су они завршили у ТШЦ, али су неки страдали у ТШЦ, а неки су пребачени у Пилицу. Мој отац и браћа су ми били у Пилици.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А сви су одведени са?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Али ко је, Грахића два, Салих и Мурадиф, они су страдали ту.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сви ти Грахићи су одведени са Бијелог Потока у ТШЦ а потом неки у Пилицу?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Јесу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И нико није, то су сви који су?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Нико није преживео.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је њих укупно идентификовано?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Од Грахића, добро.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Има ту, значи ту су, ко су ту Вама најближи, отац?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Имам оца, имам два брата, имам два стрица, имам три стричевића, имам три ујака и једног сина од ујака.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од ујака син?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Јесте, дванаест их је и од дедова поколења остао сам ја и имам још једног једног стричевића који је у Аустрији и немам никог више. Ја се извињавам због емоција.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хвала Вам. Да ли тражите трошкове за долазак у суд?

НАТАША КАНДИЋ: Ми имамо питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, нови закон, још се вежбамо, ваљда једном се може нешто опростити. Овде нико ништа не опрашта, изволите. Сигурно Вам не бих ускратила право, изволите.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Ја бих сведока замолила да нам каже, да ли има сазнања, то су вероватно ова посредна сазнања, наравно, али о томе, можда ће бити интересантно да се мало расветле неки контекст свих тих догађаја, колико је Бошњака остало у Зворнику

након свих ових догађаја, значи, крајем 1992. године, колико је Бошњака било у Зворнику и околини, у односу на онај број који је живео пре тога?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Што се тиче града Зворника, не знам, не могу ништа тврдити, али знам за ову регију тамо којој припадам, да 01.06. то је био транспорт тих људи, да није остао ниједан Бошњак ни било ко, значи на овим просторима и на овим пре селима које сам помињао и месним заједницама где су управо извршен. ова масовна убиства, јер то је био један, један вид и застрашивања, да морају сви напустити, јер ништа те друго не чека, него да ћеш изгубити живот.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: И друго, да ли бисте могли да нам мало ближе, овај, кажете оно што сте сазнали од овог једног од преживелих из Техничког школског центра, а који је касније погинуо? То јесте, судија, посредно, али то је један од ретких преживелих из Техничког школског центра, па нам то можда мало појасните.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Вејсил Хамзић, на њега мислите?

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Да, да, јесте.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Да упоредим? Овај сведок «Б-1098», његово навођење је било да из Пилице када су «наводно» требали ићи за размену негде, да је он био у првој некој тури, да кажем, ја се извињавам, тура, јел, на првом камиону и да су довезени тамо и они су стрељани у тој клаоници, дочим, док овај Вејсил Хамзић ми је тврдио да је био у трећој тури, значи у трећем, то је камион ишао и враћао се, то је био један камион, али је био значи у трећој тој и каже, када су дошли на лице места, ту на лице стрељања, видели су да, када су дигли цираду са камиона, видели су лешеве около, да је све мртво и каже да они нису хтели изаћи са тог камиона и онда су онако по камиону, каже рафали и он је пао негде био у средину. Каже, ја сам се онесвестио када су ме повукли за ноге, ударио сам о страницу и ударио од асфалт главу и када сам се пробудио, нема никога и онда је успео да се. Е ту повезујем та два детаља која указују управо да се то дешавало ту и да су људи погубљени стрељањем. Опет да Вам кажем искрено, ми као породице би били сретни да знамо да, метак је у то време био најзлатнији, у односу на друге тортуре и друге патње и иживљавања и тако даље.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Кажите ми је ли он знао, значи док је био на камиону, да је био у Гериној кланици, је ли Вам рекао да је баш у Гериној кланици?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Јесте, јер је после видио је Дрину, кад се освјестио видио Дрину, ишли су негде, он се после мора провлачити уз те линије доћи до засеока, то је негде 8-9 километара асфалтним путем, а не још кроз шуме да лута и уз ријеку итд.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Је ли он помињао неке, да је препознао неке од извршиоца, неког од стражара?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Па јесте помињао за једну госпођу која је изгубила два сина, у ствари то је једна породица која је да кажем буквално страдала, то се ради о породици Селимовића, и жена која је изгубила два сина, један је завршио медицинску, други је био други разред, трећи у ствари средње, не може их препознати, дошо је налаз на оба и он је управо говорио тој мајци «ево ја сам видио јакну твог Амира» итд, «видио сам га мртва» итд. Значи он је већ успио да препозна већ неке од тих ту побијених.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Је ли помињао, кажем неке од стражара, неке од људи који су их заробили, који су их стрељали?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Е има ту један, ту један врло битан проблем. Сви они који су сматрали да су из тог окружења били, који су били у пратњи, транспорту, да би могли бити препознати каже носили су маске на лицима, а они који су дошли са стране које нико и не зна каже они једино нису били, били су нормално. Међутим било је нажалост, то што је било, али нико није покушао да спаси ни једног, било је и кућних пријатеља прије тога, било је људи који су сурађивали али нико од Срба није спасио ни једног Бошњака.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Хвала.

НАТАША КАНДИЋ: Ја имам само питање да ли са овим подацима које сте прикупљали, сређивали, класификовали, да ли они показују колико је људи убијено у Техничко-школском центру, а колико у Гериној кланици?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Па управо по овоме броју што, кажем по том некаквом нашем сазнању да се сматра да је у средњошколском техничком центру убијено негде од 200 до 220 особа. Човјек мени који је ишао да покаже гробницу, рекао ми је имају ту двије гробнице једна поред друге, међутим ову другу нисмо успјели наћи. Тај ми је човјек рекао да се предвиђа да је

преко 200 људи убијено у том средњошколском центру. То се ради, да кажем о Србину, грађану српске националности.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли сте чули да су неки људи убијени баш тада у року тих пет дана изван школе, негде у близини неколико људи?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Па кажем приликом депортације ту је било.

НАТАША КАНДИЋ: Не приликом транспорта.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Приликом депортације од Клисе до Бијелог Потока док нису још, кад су почела та раздвајања то је било најмање 3500 до 4000 особа, била маса, и сад имам та сазнања од породица, од мојих ближих сродника, од тих који су то све преживели да је ту, значи на Бијелом Потоку убијен Јуниз Смајловић, има једна кућа, има гаража, кућа је власништво Ђулић Џемаила, значи кажем обично ће рећи неко иза Џемаилове гараже убијен Јуниз Смајловић и виђен је да је убијен Алија Ђинић и да су кажем на мртво претукли и онако га бацили на камион Емина Селимовића, тако да то што ја имам те информације по сазнањима о том транспорту.

НАТАША КАНДИЋ: Добро. Немам више.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Хвала. Је ли Вам причао Вејсил каква је та војска била што их је водила, тамо у кланицу што их је возила, је ли видео униформе, је ли то била нека војска ту локална? Кажете неки су имали те капе, неки не.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Не знам, не знам, вјерујте да не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То нисте причали?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Не знам ко је све радио, били су људи под униформом, наоружани до гуша, било је свакаквих, каже и шарених униформи и било је, да нешто посебно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли причао какви су то камиони, јесу то војни, цивилни, какви?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ја мислим да управо да је, Федахија је један рођак ми био који је на неки начин покушавао да дође исто до тих информација од овог Весила, онда да је, вјерујте ми знам само да су била војна возила и самохотке да су били у Клиси приликом окружења, транспорта итд, а ово чиме су превожени не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Изволите питања.

Оштећени МЕВЛУДИН ЛУПИЋ: Господине Грахићу, данас Вас је тужилац питао приликом прикупљања података о заробљеним и

убијеним лицима у смислу формирања базе података рекли сте да су породице лично долазиле, већина од њих, лично долазиле у канцеларију њих па и по двјеста дневно, оно што интересира мене, остало је мало и нејасно који све подаци су прикупљани од личних података заробљеног, несталог, чланова породица, да ли су узимане фотографије, да ли су то само матични бројеви или су, па можете ли мало, или да ли Удружење још увек поседује рецимо неки докуменат, односно папир званичан, где је породица дала одређену изјаву или нешто тако слично?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ја сам рекао да смо ми још 1993. и 1994. покушали и формирати те неке мјесне заједнице у избјеглиштву да дођемо до података о несталим особама, да дођемо бар до имена и презимена нестале особе, тад се радило у ратним условима нисмо имали ни струју, под некаквом свијећом, бар да дођемо до некакве бројке о несталим особама и такве прве спискове ја се сјећам да се прошао у Сарајево кроз онај тунел испод оне писте, да смо однели до већ тад успостављене те Федералне комисије, до Амора Машовића да укажемо на нестале. Међутим касније кад се мало, кад се то све детаљисало онда смо ми покушали доћи да успоставимо, да урадимо једну централну базу података са свим подацима, па чак и са фотографијом, да једноставно покушамо да ставимо на Веб страницу где породица на пример из иностранства, из Америке или нека дјеца да могу видјет, ако нема некога од њихових сродника или да га може пријавити на тај начин, значи ишли смо на усавршавање те базе података.

Оштећени МЕВЛУДИН ЛУПИЋ: Значи постоји та документација?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Па добро, може бити још можда један или пет посто можда море бити измене, али не може бити нешто, јер ово је.

Оштећени МЕВЛУДИН ЛУПИЋ: Бранилац оптуженог Грујића Вас је питао са овог другог списка од 67 лица, мало се у публици слабије чује, па ја бих Вас замолио само да кажете од тих 67 лица колико је њих завршило тачније спроведено до Техничко-школског центра заједно са оних 604 01.06.1992. године?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ни ја то баш нисам разумела тачно, да ли ту има, прво сам схватила да нема, а после сам схватила да има.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: По нашим претпоставкама да је било негде око 24 особе, тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А остали су по кућама који нису хтели да изађу?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Ја, ја, ово према Табанцима има баш по списку и број несталих.

Оштећени МЕВЛУДИН ЛУПИЋ: Добро, хвала. Ја ћу Вам поставити још два питања, нисам сигуран неко је можда већ поставио, али нисте директно одговорили на питање, па да ли у архиви Удружења постоје оригинали или копије потврда о смрти идентификованих лица ових о којима сте говорили, 01.06. и другим лицима?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Копија, оригинали потврде о смрти, значи Међународна комисија доставља докторима судске медицине и тужилаштву, а ми прикупљамо, имамо само копије потврда о смрти од идентификованих која садржи оне генералије и доказ да је особа убијена, пронађена и где и у којој гробници и остали подаци.

Оштећени МЕВЛУДИН ЛУПИЋ: Још само једно питање, председница вијећа Вас је питала везано за накнаду нематеријалне штете, ако сам добро чуо, па моје питање гласи да ли има захтјева од породица да се поднесу тужбе за накнаду нематеријалне штете у случају да ево у овом процесу оптужени буду и осуђени за ове злочине?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Можда сам ја погрешно.

Оштећени МЕВЛУДИН ЛУПИЋ: Извињавам се нисте директно одговорили на питање.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Можда сам ја погрешно схватио ово питање, ја сам ово питање схватио сматро сам да се то питање односи лично на мене.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, Ви сте оштећени.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Лично мене, али кад су у питању породице, значи ми морамо покренути једну активност да видимо са породицама како и на који начин се може извршити надокнада за оштећене, али ово ја сам то сматро лично се на мене односило.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, јесте лично и било.

Оштећени МЕВЛУДИН ЛУПИЋ: Ја нисам разумио баш тако, мислио сам да говорите у име свих породица жртава. Толико, хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, молим. Значи договорили смо се да нам доставите то од маја, да видимо да случајно нема неко име и да ли тражите трошкове за долазак у суд и повратак данас?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Па питали сте ме, реко сам да не радим, ја сам морао посудит средстава да дођем, јер сам на Бироу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ви сте из Сарајева је ли тако?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико кошта из Сарајева овамо-тамо?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Па ја сам да искрено кажем, што гориво, јер сам дошао аутом, путарине, паркинзи и ово, јуче сам дошао, потрошио сам негде, ја то говорим у оним нашим маркама негде око 150 марака.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи то је једно 75 еура?

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Па тако, негде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, а ово друго је на трошак суда смештај и то. Добро.

То је све што имам да изјавим.

Сведок тражи трошкове доласка и повратка, па суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Исплатити сведоку трошкове у износу од 7.500,00 динара.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Хвала Вам. Можете да седнете.

Сведок АХМЕТ ГРАХИЋ: Је ли могу ја сад присуствовати овде?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Апсолутно да, можете сваки пут. Почећемо сведока па ћемо да мало, ја нисам уморна, можда тужилац сад пошто је активнији уморан. Да, има тужилац право на допунска питања, али ја сам отпустила сведока, по закону странка, а пошто се не јавља, не, ја да га упозорим да има право.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Захваљујем на обавештењу о новим одредбама ЗКП-а.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, ово је само констатација.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Али да сам имао сигурно бих тражио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја желим да упозорим по новом закону.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли нам ту овај сведок други? Не пише, странка која је предложила има право на допунска, нисте читали колега тај Службени гласник ваш није изгледа. Тако пише у КЖ пресуди, све што није забрањено, онда је дозвољено. Изволите овде. Добар дан.

САСЛУШАЊЕ СВЕДОКА СВЕДОК ПЕТАР РИСТИЋ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ристић Петар?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Име Вашег оца?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Александар.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од оца Александра, кад сте рођени?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: 01.07.1938.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где сте рођени?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: У Бечеју, Војводина, САП.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У Бечеју добро. Шта сте по професији?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Дипломирани правник са положеним правосудним испитом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где радите?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Факултет сам завршио у Београду 1963. године, Правни.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, где радите?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Где радим? Дозволите само, Правни факултет сам завршио у Београду, ондак од 1968-1969 године сам радио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, господине.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: А сад сам пензионер.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја Вас, прво узимамо личне податке, мислим Ви сте били судија сматрала сам да нема проблема, значи сад сте пензионер?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Пензионер да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, а били сте пре пензије шта? На ком радном месту?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Пре пензије радио сам од 1992 године у Бечеју у привреди, од 1992 године кад сам из Зворника дошао тамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Радио сам у привреди.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пензионисани сте као шта?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Као, као правник у привреди у ПИК-у Бечеј.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У ПИК-у Бечеј.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: То је Пољопривредно индустријски комбинат Бечеј.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: ПИК, па ондак знак навода «Пољопривреда» Бечеј.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, ПИК Бечеј, добро. Где живите?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па сад живим у Бечеју у месту, ја сам тамо рођен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У месту?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Бечеј, Бечеј.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Адреса?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Улица Бориса Кидрича 14.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Бориса Кидрича 14., добро.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Или Зелена, то је сад промењено.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли сте можда у сродству или завади са Грујић Бранком и Поповић Бранком алијас Павловић Марком?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте, добро. Ви сте као сведок дужни пред судом да говорите истину, давање лажног исказа је кривично дело, предвиђена је казна затвора до 5 година, нисте дужни да одговарате на поједина питања уколико сматрате да бисте се изложили тешкој срамоти, тешкој знатној материјалној штети или кривичном гоњењу. Ја ћу Вас позвати да положите заклетву пред судом читајући тај текст наглас, изволите.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Заклињем се да ћу у свему што пред судом будем питан говорити само истину и да ништа од онога што ми је познато нећу прећутати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, разумели сте текст заклетве, је ли тако?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја сам био судија знате скоро 30 година.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кад сте последњи пут били судија?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па 1992. године, пре овог грађанског рата.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А нисте после били судија у Бечеју?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, нисам после, зато што ми је у Бечеју брат био председник суда, па нисам могао из фамилијарних разлога.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Брат?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, брат је био председник суда па нисам могао из фамилијарних разлога што кажу не може кадија те тужи, кадија ти суди.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ми смо Вас овде позвали као сведока у предмету по оптужници Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије, ако хоћете Ви седите, можда Вам је згодније.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ако ми буде врућина моћићу да скинем капут.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Наравно, седите, слободно седите.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нека, некако ми је згодније овако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пред овим судом, као што кажемо, у току је поступак по оптужници Тужилаштва за ратне злочине подигнутој против Грујић Бранка и Поповић Бранка, једном, првом овом оптужницом ставља им се на терет узимање за таоце цивила мушкараца села Дивич код Зворника 27. маја 1992., према којима је нечовечно поступано у Дому културе Челопек у који су смештени 28. маја 1992. године, затим принудно расељавање цивила Муслимана такође из села Козлук и Скочић 26. јуна 1992. године, затим злочин у мају месецу према цивилима затвореним на Пољопривредном добру «Економија», затим злочин према деветорици непознатих Муслимана и према Буљубашић Абдулаху званом Бубица на Црном Врху у другој половини маја, затим оптуженом Поповић Бранку се као и овај злочин на Црном Врху и «Економији» ставља на терет непредузимање мера заштите талаца у Дому културе Челопек у периоду цео јуни 1992. године, затим злочин према оштећеној Стојкић Споменки која према наводима оптужнице, је ли Ви то записујете?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Отприлике нешто.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Одлично, значи злочин према Стојкић Споменки која је према наводима оптужнице 16. јуна по наредби Поповић Бранка алијас Марка Павловића лишена слободе, приведена у штаб, а потом смештена у зграду Суда за прекршаје где је нелегално основан затвор и према наводима оптужнице Поповић Бранко ју је без суда и суђења осудио на затвор где је провела све до августа 1992. године лишена права на

правично и непристрасно суђење, затим се овом истом оптужницом стављају на терет и неке радње непосредним извршиоцима против којих је овај суд већ донео правноснажну пресуду, то су нека лица која су били добровољци, припадници Територијалне одбране у то време, а која су како је утврђено правноснажном пресудом упадали у тај Дом културе Челопек и на ту «Економију» и имамо другу оптужницу од прошлог октобра 2008 године такође су оптужени Грујић и Поповић ставља им се на терет да су по претходном договору незаконито узели за таоце цивиле мушкарце Муслимане из села Клиса, Ђулићи, Грбавци, Кучићкула, Гребе, Шетићи и други, тако што су усмено наредили преко јединица ТО и полиције Зворника силом спровели да се након постигнутог договора о добровољном исељењу свих мештана цивила ових села који договор је одржан 31. маја договор не испоштује и ова лица узму као таоце који су према наводима оптужнице са места Бијели Поток од стране припадника ТО раздвојени војно способни мушкарци и смештени у Техничко-школски центар у Каракају где су провели пет дана где је велики број тих лица што убијен, што одведен, што се смртно угушио и након тога 05. јуна преживели преостали њих око 400 пребачени у Дом културе Пилица где су провели три дана, одакле су та лица транспортована у место звано Герица кланица или Каракајско поље како неки кажу, где су лишени живота. То би био предмет нашег интересовања. Ми смо овде до сада за ове четири године, непуне је ли тако, имали велики број сведока, кажем једну пресуду смо и донели која је правноснажна, ове оптужнице смо спојили и обзиром да је Ваше име поменуто овде више пута, обзиром да имамо сазнања да сте Ви тамо имали неку службену функцију и обзиром на природу те функције сматрамо, суд је сматрао, веће је сматрало да ћете Ви моћи да нам дате велики број релевантних информација, па ћу Вас сад ја позвати прво укратко да нам кажете, обзиром да сте рођени у Бечеју, како, од кад Ви долазите у Зворник, шта радите у Зворнику, значи период мај-јуни, шта Вам је познато о притварању лица као судијској или било којој другој функцији у периоду мај-јуни на територији Општине Зворник, шта Вам је познато о овим објектима који нису спорни као објекти у којима су држани заробљени Муслимани у периоду мај-јуни, а то су, да поновим, Дом културе Челопек, «Економија», Техничко-школски центар, Суд за прекршаје, Нови Извор, Дом културе Пилица? Изволите.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја сам из Општинског суда Зеница где сам радио 1970/1971 године дошао у Зворник 1971 године и ту сам радио до 1988 године. Радио сам до 1988 године као заменик јавног тужиоца у Зворнику, значи од 1971. до 1988. сам радио то што сам радио заменик тужиоца, а од тог датума па до 1992. до 15. јуна сам радио као судија у Општинском суду у Зворнику.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Извините, је ли Ви нешто читате? Ви знате као судија бивши да сведок не може да чита, може само неким забелешкама, је ли тако?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па то су забелешке, не, не читам ја, то су само забелешке. Имам ја ту много што нисам изложио сада што сте тиче генералија.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То су Ваше забелешке.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па ваљда знате генералије, не морате то да читате.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Знам, али нису потпуне, није све уписано. Ја сам био приправник две године у Окружном суду у Сремској Митровици, па сам оданде отишао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није нам то баш битно, битнији су нам ови лешеви.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Знам да није битно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Значи до 15. јуна судија сте у општинском суду, јесте ли кривичар или парничар?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па пазите прво овако, прво сам радио као кривичар, па су ме онда пребацили на парнице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко су они?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па председник суда, па су ме ондак опет повратили на кривице интервенцијом из Секретаријата за правосуђе из Сарајева зато што знају да сам у тужилаштву дуго радио и да сам ја, да најбоље радим кривичне ствари.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Е само још нам реците кад се то дешава и да ли је то у овом периоду који је за нас релевантан тај Ваш одлазак из парнице у кривицу и обратно?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Добро. Време кад је дошло до, кад је дошло до овога рата и кад је нападнут Зворник ондак сам био радио сам у кривици. Значи поново сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тад нисте били, значи ово о парници што причате?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Био сам прво кривичар, па парничар, па опет кривичар то кад је почео тај рат.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кад сте пребачени на кривицу поново? Пре 08. априла или после кад су борбе биле?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па пре тога, пре тога.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико пре?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па сад, не знам то тачно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Значи били сте кривичар у овом периоду кривиичар?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесте, био сам кривичар.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Јесте били истражни или претресни судија?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, ја сам био претресни судија, а истражни судија један други био Димитрић Зоран.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А Васо?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Он је био председник суда.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Извините, морала сам да Вас прекинем, после ми је тешко да се враћам, не могу, меморија ми већ нешто слаби.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ништа, молим, ништа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи сад, ајмо да видимо шта знате о свему овоме?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па о овој првој оптужници такорећи ништа не знам, такорећи ништа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који је први део, извините?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, све ово што сте прочитали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Знате шта, јако ми је чудно да сведок све време гледа у сто, а не гледа у мене. Ви кад сте били судија претпостављам да сте волели да имате неки непосредни контакт са лицем које се испитује. Седите, седите.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Боље ми је кад стојим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ко ће да се орјентише, знате имам ја ту свашта написано, Ви кад сте сад.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да чујемо, не сад да читате ако ништа не знате.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, сад кад сте читали ову прву оптужницу нешто сам уписао, међутим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, ајмо да чујемо шта то ништа не знате о којим догађајима?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е па ето, сад Ви прочитајте па ћу Вам рећи знам, не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па нећу поново да.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ето могу да кажем да ми скоро ништа није познато о том. Само по другој тачки оптужнице, по другој оптужници ми је нешто познато.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Е ајмо то што Вам је познато.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То што Вам је познато изволите.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е па добро.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ајте изволте.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Значи овако, 08.априла 1992 године Муслимани су оружаним нападом освојили Зворник. Сви Срби су се пре тога повукли, прешли су у Србију или у Каракај где су се спремали за отпор. Ја сам, разуме се, напустио тад Зворник, па сам прешао у Бању Ковиљачу, тамо сам имао стрица и тамо сам био. Муслимани су држали 09.априла Зворник, а 10. априла Срби су такође са оружаним нападом ослободили Зворник. Кренули су из Каракаја где су се скупили добровољци и протерали су Муслимане из Зворника који су се повукли у Кула град. То је једно муслиманско село изнад Зворника близу, види се ди је она стара тврђава Ђурђа Бранковића, они су се ту повукли. Ја сам у међувремену био, кажем у то време, кад су Срби ослободили ја сам био у Бањи Ковиљачи тамо код стрица и тамо сам био једно 10 дана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од кад до кад сте били у бањи?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Био сам од 08.априла 1992. године кад су Муслимани напали Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: До?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па био сам тамо једно десетак дана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како знате онда све ове датуме?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Које, како не би знао био сам тамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажете били сте у бањи, после 08.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па после овог, после 08.априла.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А како знате шта се дешава 10-ог?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па чуо сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А то после, добро, то нам је мање битно, то су Ваша посредна сазнања.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па то је музика била, ослобођен Зворник, повраћен Зворник и сви су се веселили и радовали. Значи ја сам,

онда је Ерић, ондак је председник суда Ерић Васа после једно 10 дана дошао тамо, чуо је да сам ја тамо, суд је такорећи престао да ради, сви су се разишли и Муслимани поготово, а Срби исто тако разишли су се својим кућама па и овај истражни судија, е ондак чуло се, ја сам тамо био кад су неки ме обавестили и сад Ерић Васа је хтео да обнови рад па је дошо тамо код мене и рекао ајде дођи ти кад си већ ту, треба ми, треба ми сарадник и ја сам с њим отишао и рекао ајде да идемо да видимо станове наше, да видимо суд, шта има, шта је и како је и ми смо отишли, видели смо суд није било ништа оштећено, ништа разбијено, ништа, мој стан је био само обијен, врата разбијена, међутим ништа нису узели, у ствари нису ни имали шта да узму што их је интересовало јер ја кад сам прешао у Бању Ковиљачу ја сам возило напунио телевизор, фрижидер, машина итд. Значи то смо дошли и прегледали смо то. Ми смо кад смо се кретали кроз Зворник ми смо се све крили, ишли смо иза кућа у мртвом углу јер с десне стране у брду, то је био то муслиманско село Кула град, оданде су повремено пуцали снајпери, гађали су ове који се по граду крећу. Ето то је тако било, онда ја сам за то време ишао на неколико увиђаја, председник ми је једноставно рекао ти ћеш сад да замениш истражног судију, можеш да идеш на те увиђаје кад ти ја кажем. И ја сам ишо на једно пет-шест увиђаја тако безначајних, на пример Муслимани су убили два цивила, дал су то били припадници Територијалне одбране, тако што су их спалили и они су нађени тамо полуспаљени и донети су у болницу у Зворник, лекари су их прегледали и тада су њихови родитељи дошли и по зубима су познали да су то њихови синови били. Ондак су, убијен је неки Пера таксиста из Малог Звроника, њега су ангажовали у Малом Зворнику Муслимани да их превезе у неко село и тамо су га на излазу из Зворника убили, сад да се не изражавам баш како, јел могу да се изразим, то је врло непријатно, заклали су га, а на челу су му.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Имамо ми овде пуно закланих, ништа није непријатно, само Ви причајте.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Знам, али ово је појединачно, знате ово знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А кажете безначајно, не схватам како може да буде безначајно да су спалили два цивила?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Шта су спалили?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Два цивила, сад сте рекли.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па безначајно у односу на неке веће жртве знате. Да, значи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То су ти увиђаји, још?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Онда био је увиђај да су, добро убили су то једнога припадника Територијалне одбране, једног београђанина добровољца, то је већ ратно дејство, њега су, убили су тамо негде, убили су и он је нађен и баш пре.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где тамо негде, не разумем?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па тамо од Козлука према.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел у борбама или ван борбених дејстава?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е па сад не знам да ли је у борбеним или ван борбених дејстава.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па јесте ли ишли на увиђај на лице места?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, њих су донели у Медицински центар и ја баш знам кад је лекар вештак судске медицине прегледо, па каже он, «да ли ти судија знаш како је овај убијен, ја кажем не знам, не видим ја ништа», знам кад се човек удави да је блед итд., ја не видим никаквих повреда. Он каже гледај мало боље, ту где је срце само један мало овако зарез, то је каже неки танак предмет да ли шрафцигер или тако нешто, ето каже то је то. Е ондак једне ноћи у граду непозната лица су убила једно 5-6 Муслимана, ту је било мушкараца и жена. Били су убијени, не знамо ко је то извршио, однети су у Медицински центар извршена тамо обдукција.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А који је то период о коме сад причате?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Април, мај, јуни?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е па не могу сад да се изјасним што се тиче.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, реците ми.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: То је било у периоду од 08.априла до 25.јуна кад сам ја напустио Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рекли сте 15.јуна?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рекли сте 15.јуна.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Добро, онда може, 15., тако је 15.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: 15. или 25.?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Добро, не знам сад тачно да ли је 15. или 25. мислим то није толико ни битно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Битно је, како није.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Добро, ондак 15.јуна. Значи од 08.априла 1992. у том периоду то се све дешавало. Е онда то, е онда непозната лица су била, ишли смо на увиђај, у једној недовршеној кући мушкарца, у ствари мушкарца, његову жену, то су били Муслимани. Муслимана и Муслиманку у недовршеној кући и ми то, ми смо извршили обдукцију итд., али не знамо ко је то учинио, то нам није било познато. Онда у Козлуку један човек се убио из пушке зато што је његова кућа била баш на граници тамо где су били Муслимани држали тај део па је човек од страха узео пушку коју је добио за одбрану па се убио. Само да погледам шта сам још записао. То су прибелешке. Убијен Перо, два цивила, једне ноћи у Зворнику, добро, у једној кући, ето то можда је био неки ситан тако безначајни увиђај. Дрина је носила, пронела неколико лешева, међутим ми нисмо били на време обавештени тако да су ти лешеви продужили Дрином даље. Е то је то било, е сад био је један озбиљан увиђај, мени је председник реко Перо, каже, иди тамо у Каракај, каже тамо има ова Комунална служба је сакупљала тела лица изгинулих у тим ратним дејствима, па има тамо неких тела мушкараца убијених ватреним оружјем. И ми смо отишли, ја, ондак један инспектор СУП-а, онда неки крим техничар, једна лекарка, отишли смо тамо и извршили смо увиђај. Тамо смо код те Герове кланице, то је једна кланица власништво Муслимана, која је опасана високим зидом као нека тврђава, тамо је било доста тих тела, сад не знам да се изјасним, лешева такорећи, јер мртав човек то је леш.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Унутра или споља?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: У дворишту, а двориште је јако велико, скоро ко игралиште знате, и ми смо то све пописали и онда смо отишли, вратили се у Зворник, ја сам направио записник и предао сам записник на писарници у суду општинском и тамо сва друга запажања евентуално која сам могао да се сетим, јер то је било 1992 године, јер то је било 15-16 година, тако да у том записнику има и детаља. Ја не знам да ли је тај записник прибављен од стране.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није прибављен, први пут чујемо да постоји.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Није прибављен? Па мене чуди, јер кад су мене саслушавали, мене су једаред саслушавали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Истражитељи из Хага, хашки истражитељи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: 21.11.2002 године, 21.11.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: 2002. године?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: 2002. године да. Они су рекли доћиће да ме саслушају, шта сам ја мого. Не кријем ништа, да сам избегавао и да сам крио мого би навући сумњу на себе, реко сам дођите и дошли су у суд два истражитеља, један је био Фин Талисон, Норвежанин, други је био Палестинац, Пакистанац Кан Агхд.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Карим Ага Кан, «К» се не чита.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, Кан, А, г, к, д, мени то није било.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, јел имате записник?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Имам, не, то имам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Имате податке њихове?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, да, ја сам хтео да знам с ким разговарам, да се легитимишу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Наравно, да, и шта кажу они? Што Вас зову?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па ето, питали су ме да ли ми је шта познато у вези тога увиђаја, знали су баш за то у том Каракају, код те Герове кланице, као било је жртва, да ли смо били, ја кажем били смо, па шта, па кажем написали смо записник, изволте, прибавите записник тамо су најсвежији подаци, јер ја сад колко се сећам ја могу нешто да кажем али по сећању ти подаци не морају бити тачни, могу бити погрешни па ондак ја да одговарам за лажно сведочење што сам дао погрешне податке. Ја сам то њима реко и мени се чини да су они то узели у општинском суду, ја верујем да су они то узели, а они су били као хашки истражитељи за Хаг и онда су рекли Ви вероватно нећете ићи у Хаг, шта ја знам, и ја сад не знам шта више.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па сад ми то испричајте, како сте увиђај радили? Ја сам била истражни судија али кад се ради увиђај, испричајте нам све о увиђају, шта сте видели?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па били смо тамо, ништа, видели, смо, па ето били смо тамо, видели смо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Број лица, како изгледају, шта сте констатовали?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ето, видели смо тамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Причајте ми као да причате са истражним судијом, колегом, ајде. Покушајте тако.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Добро, разумем ја, ево били смо тамо, отишли смо, видели смо ту Герову кланицу, тај велики зид, видели

смо тамо мртва лица и то углавном мушкарци. Видели смо крвави све, видело се да су убијени од ватреног оружја, то је било крви око њих колко хоћете.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу то била свежа тела или?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Богами, крв је била угрушана и сува, осушена и такорећи било је црви по тој крви.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Црви?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Црви, да. Тако да то није било свеже.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу то били људи у униформи или цивили?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, цивили, све цивили, ни једно дете, ни једна жена, ни једно војно лице, све цивили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Све цивили из борбених дејстава?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е па сад, из борбених дејстава у том времену, е сад ја не знам каква су борбена дејства била.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ко је Вама рекао да су они из борбених дејстава?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па то ја кажем, то ја кажем јер су тамо нађени неко их је убио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, рекли сте да та тела, да треба да се сакупе тела из борбених дејстава?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па мислим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је Вама то рекао?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја сам то сам закључио да су та лица настрадала у тим борбеним дејствима у околини Зворника у том времену, ту су се водиле борбе, разне борбе између Срба и Муслимана и неки су страдали и ови су Комунална служба их је сакупљала и носила их тамо и ондак их сахрањивали и ми смо то све констатовали и ондак смо овај, отишли у Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта сте то пописали? Рекли сте «ми смо то пописали», ко «ми» и шта пописујете?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па та комисија, екипа за увиђај.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта сте ви констатовали, које све чињенице?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па ето констатовали смо да има тих мртвих, да има тих лешева, побијених, лица да су убијена од ватреног оружја, то, то смо констатовали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Број лица?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е па сад што се тиче броја лица, знате то је било пре 15 година, тад смо констатовали колко смо избројали, јел тако, и то смо ставили у записник, и сад ако неког то интересује тачан број он треба да прибави тај записник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ајмо да пробамо за сада приближан број, а кад добијемо тачан онда ћемо.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: По мом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: По Вашем том?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: По мом сећању, знате то је 15 година, по мом сећању ти подаци не морају бити тачни, јел тако, можда не могу да се сетим тачно, прецизно колко је било.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па ја сам питала приближно.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Само да кажем и ако приближно кажем сматрам да ти подаци не морају бити тачни јер да не испадне после да ја дајем нетачне податке, да лажно сведочим, али ми смо ипак, сад кад промислим итд., па било је 30, 20-30, а тачан број не могу да кажем, све ми се то смешало у глави, не кажем, то је приближно, али не кажем да је то тачан број, не желим да се то упише да је тачан број, јер уколико није тачан због старости предмета ја не могу бити крив, да не испадне да сам сад лажно сведочи па да ја будем ту оптужен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте рекли «председник ми рекао да је тамо Комисија скупљала тела из борбених дејстава», јер то Ви закључујете?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, не, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи нисам ја то добро чула?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, не, он ми је рекао да је Комунална служба сакупљала та тела по околини Зворника, јер ту биле разне борбе знате.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Одмах да разјаснимо, шта Вам је рекао он одакле су тела, а шта сте Ви закључили?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па он је рекао из околине Зворника се скупљају тела, из разних места.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Одакле тела мртва? Јесте ли питали Ви каква су то мртва тела?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па нисам, шта ће ми да питамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Председника суда.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Треба да урадите увиђај, ваљда сте.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не ради он увиђај, већ ми. Он је нама рекао отидите тамо и то попишите.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, ја Вас питам прво шта Вам он каже, тела су?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па тела су сакупљана ту из околине Зворника, по шумама и по граду, свугде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И онда ви то?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: И онда ви одете да извршите класичан увиђај.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И добро, ви дођете и видите све цивили и како ви закључите да су они из борбених дејстава?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте то несумњиво закључили или сте имали неку сумњу?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па не, то је био наш закључак зато што, види се повреде од ватреног оружја, па сад ми смо мислили да су из борбених дејстава. Ми не знамо сад како су они убијени, не знамо, можемо да нагађамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па ваљда томе служи.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Могли смо помислити да су из борбених дејстава, али можда и да су убијени, нисмо ми то могли знати. Ту су постојале две могућности, било да су из борбених дејстава, било да су убијени од стране некога.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па добро, ваљда истрага служи за то да се утврди да ли су убијени или су из борбених дејстава.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па нисмо, нисмо ми могли тачно утврдити, како да утврдимо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Шта сте још осим тог броја 20, 30 људи колико се сећате, шта сте још утврђивали?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па нема шта више да утврђујемо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли био тужилац присутан?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ко?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тужилац.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Какав тужилац, чекај, тужилац? Тужилац и тужилаштво није ни радило, разбежали се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како сте ви радили истраге и претресе без тужиоца? Сами.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нису то истраге и претреси, то је само увиђај.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте радили суђења?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте радили нека суђења?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нека суђења мислите?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да. Било да сте истраге водили или претрес?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, не, не, па то је кратак период био, нисмо тад то ништа радили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само увиђај?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Само увиђај, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И добро, записник о увиђају коме сте дали?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Тамо дали смо писарници на евиденцију, коме се и предаје, и ја сам написао на корицама «строго поверљиво» црвеним словима, јер то јесте поверљиво, толики број побијених, то није нормално.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И кад је то било?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е то не знам. Исто у том периоду од 08.априла до 15.јуна., једноставно не могу да знам ето то, давно је било, јер тешко је памтити бројеве и датуме, а ја визуелно догађај могу да кажем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је ово било ближе Вашем крају боравка у Зворнику?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ближе, ближе баш мом крају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, и да завршимо с Вашим боравком у Зворнику, јел има још нешто тако да се десило, још неки лешеве да сте евентуално на кланици, на неком другом месту у већем броју виђали?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, једном је био један увиђај на «Економији». Тамо су била нека лица затворена, то знам, Муслимани су били затворени на «Економији» и мене су исто послали, председник, да извршимо тамо увиђај и кад смо отишли тамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко? Ко «ми»?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па екипа за увиђај, ја, инспектор из СУП-а, онда крим техничар.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који су то?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е па не могу то да Вам кажем, јер код сваког увиђаја се екипа мења, тако да ја само запишем у свеску и ја више не мислим, знате.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, и?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: И ондак ми смо тамо отишли и нама су показали, каже ево тамо, тамо је неко игралиште поред те «Економије», неко игралиште, показали су нам једног мртвог човека, убијеног од ватреног оружја. Они су рекли, стражари кажу ево каже он је бежо, он је хтео да побегне одавде и каже ми смо морали да пуцамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: «Ми смо морали да пуцамо»?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па стражари ваљда, а ту на «Економији» било је још неких затворених, само ја тамо нисам хтео да идем, нећу да ме виде, после те оптуже, виде те па кажу ти си то урадио. Издалека сам онако назро да их има тамо још неких затворених.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како сте урадили увиђај издалека?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, на лицу места смо били. Он је био, то је као неко игралиште, била трава велика, један човек је лежо тамо, ваљда зворничанин, кажу, хтео да побегне и стража је пуцала и ја сам баш реко тамо тим што смо били, кажем убаците метак у цев, шта знаш то је близу њихова територија, ради сигурности и ништа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А где је тад била линија раздвајања у односу на «Економију»?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па не знам колико, чекајте, не знам то, то је близу било ту, према Тузли, према Тузли то је било њихово, има онда Грбавци, па било је не знам, пар километара.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па како вам треба метак у цеви за пар километара?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па шта ја знам ко може ту да буде, ради наше безбедности знате, ми нисмо војници, оперативци, ми само констатујемо, а нека открива онај ко је за то надлежан ко је то урадио и шта је урадио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је надлежан да открива?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па зна се ко је, ваљда СУП, оперативне јединице, а ми смо били само стручна лица за тај увиђај. Ја само могу да нагласим то да су сви подаци тачни у том записнику са увиђаја. Има тамо детаља, е сад ја не знам, ја сам пито ове у суду, скоро сам пито.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кога сте питали?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Пито сам бившег председника.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зорана?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, али он више није председник, ја сам једва добио број позивни преко поште, једно четири сата сам окрето док нисам добио, те позивни број за Републику Српску, те позивни број за Зворник, те.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ја сам одмах добила, и шта каже Зоран, да чујемо?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па каже он то, не зна он то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не зна он то, каже он не зна, зна да су били ови истражитељи хашки, били су каже тамо, обилазили су суд.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: А да ли су узели то он то не зна.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта каже, је ли има записника?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Има ли записника?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не знам ја, он то, нисам ја њега ни пито да ли има.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта сте га Ви, што сте Ви звали Зорана четири сата сте утрошили да би нашли Зорана и шта сте га питали?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да ми каже да ли су истражитељи узели тај записник, јер уколико су узели записник ја немам овде шта да причам, тамо све пише и то је тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, и шта каже Зоран?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не зна каже, били су тамо каже, али да ли су узели или нису, он то не зна.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па јел зна да има записник, па не зна да ли су узели или не зна ни да га има?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е то га нисам ни пито да ли он зна или не зна, каже да не зна.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па јел знао тад кад сте Ви донели записник Зоран?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па нисам ја њему дао записник, у писарницу знате како то иде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па добро, знам, је ли знао Зоран?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па тад није знао зато што он није ни радио тад.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није радио?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Није, па само ја смо радили и Ерић Васа који је био председник, а Зоран је после био па су га сменили, па је сада, кад сам ја реко дајте ми, кад сам звао суд кад сам рекао дајте ми председника суда Димитрић Зорана, они кажу сад је Мухамед.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, знамо Мухамед.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Мухамед, он је кажу сад председник, а и председник скупштине је исто Муслиман.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, и шта још имате да нам кажете?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ша још? Ништа више. То онај први део оптужнице то ми није познато уопште ништа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И како је дошло до тога да Ви одете из Зворника и зашто?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па видите како је било, сви су се домаћи разјурили, разбежали су се и многи су сада тамо неки функционери, а ја који сам дошо са стране мене гурају у ту ватру, па мислим шта, знате Ви шта значи у борбеним условима ићи на увиђај, па са сваке стране може да вас неко погоди. Е, ово сам заборавио да кажем, ишли смо и на један увиђај, кад се иде од Зворника према Тузли, Грбавце, ишли смо тамо. На путу је био један војник из Територијалне одбране у униформи војној, седео је у «Фићи» и долази од Тузле овамо и на путу се сударио са једним «Стојадином» којим је управљала једна жена, девојка. Ту је било около пилића колко хоћеш, она је носила гајбе са пилићима, и он је, с обзиром да је био у слабијем возилу «Фићи» он је погинуо на лицу места. И ми кад смо били тамо, ја, овај крим техничар, ми смо гледали положај, ја сам правио скицу, правио сам скицу, а ту лево на паркингу било је једно возило и неки наоружани људи и ја сад долазим тамо и гледам ко је на чију страну је прешао кад ови добацују кажу «оћеш ти да будеш убијен», ти људи, ја се правим да не чујем, мислим шта ћу ја, ја сам ту са овим једним полицајцем, шта ми нисмо ни наоружани, шта ја знам, ја опет, он опет добацује, па ја мислим па кажем па ја сам ваљда нека власт, шта, ко, шта хоће, кажем добро шта ви хоћете, шта добацујете, ко да буде убијен, нећеш ти убити, каже нећу ја, па него ко ће ме убити, па каже ено они комшије. Ја погледам горе у брду једно 200 метара видим људи наоружани шетају са пушкама, шта ти ја знам. Па кажем кад сам ја видо, ја беж, приђем њему поред возила, а ту је била још нека група, аха каже сад си се уплашио, јел. Па кажем ко су то, па каже то су Муслимани, како неће да пуцају на нас, па не смеју каже, ми смо њих најурили каже, ми њих сваки пут кад видимо најуримо, они побегну. Кад се ми вратимо и они се врате тамо прошетају, изазивају, добацују, па ја кажем добро то је ваша ствар мене то не интересује, ја сам мислио да ћете ме ви да ме убијете, ето и то је био један увиђај.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Какве то везе има с нашом оптужницом?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То што сте нам сад испричали, та прича какве везе има с нашом оптужницом. Да Вас питам, рекли сте овако «једанпут сам дошао на «Економију» где су била затворена лица», да ли је та лица затворио суд?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, не знам ја ко их је затворио, нико ми није рекао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је суд затворио?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не знам ја то, како би суд затворио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је суд донео решење?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја то не знам, само су рекли отиди тамо код «Економије» има, каже, један смртни случај, изврши увиђај.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да је суд затворио да ли би Ви морали да знате или не?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, не морам да знам, зашто, па нисам ја био тамо, шта сам ја био обичан судија.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па судија, то Вас питам, јел суд притворио те људе, јесу ли та лица имала решење о притвору?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: За те људе?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, не, не, нисмо имали, нисмо их ми, не знам ко их је притворио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А што идете ви тамо на увиђај ако ви нисте затворили људе?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па зато што су то жртве од тих ратних дејстава, зато што је ту из тог, из «Економије».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ма каква ратна дејства, рекли сте човек заробљен био и бежао, кажу стражари ми га убили јер је бежао.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па јест бежо је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па јесу ли то ратна дејства, је ли то борба?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесте, добро можда то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Неки затвореник је убијен, па Вас питам да ли је суд тог затвореника затворио?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, није суд, ја не знам да ли је суд, није га суд затворио, не знам. Па како да не, кад неко бежи он може да буде опасан, он може да се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ко су стражари ти којима се ви обраћате?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па не знам, тамо је било неколико, нисам ја обраћао пажњу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ма јесу ли војници? Нисам мислила на име, војници, полицајци, Босанци, Хрвати? Ко су ти људи?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: А то мислите, па мислим, у ствари не знам али ко би могло бити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко чува те људе на тој «Економији»?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па не знам, ваљда Територијална одбрана, не знам, не знам ко чува, нисам у то улазио, не знам, нити ми је ико шта реко.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па која је ваша улога да радите увиђај, не знате ни ко је убијен?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да опишемо стање које видимо тамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Јесте ли утврдили идентитет човека који је убијен?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па јесте, утврђен је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је то био?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па један Муслиман.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Јесте ли име утврдили?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па јесте, уписали смо, не могу ја памтити сад те.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И где сте то, коме сте то предали?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Записник смо исто предали у писарницу у суду и то се тамо евидентира знате, то се евидентира, мислим знате то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зашто то ви радите, није ми јасно, ако суд није затворио те људе?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Чекајте, откуда ја знам, кад мени председник суда мој претпостављени каже иди тамо и то уради, нисам могло да одбијем. Ја га даље ништа нисам питао ко је затворио, зашто је затворио, не знам ја то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте некада ишли у Дом културе Челопек на неки увиђај поводом неког убиства?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Никад, никад, никад. Ово премештање то што сте рекли у оптужници тачка један.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, да кренемо на Дом културе Челопек.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сачекајте, у Дому културе Челопек је било 167 људи затворено цео јуни месец и чувала их резервна полиција Зворника, да ли сте Ви некада послати или позвани да тамо неки увиђај радите?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не. У Дом културе никад нисам био позван, а то сам чуо да су тамо неки затворени по штампи, из

новина сам прочитао да су, ја пратим знате на телевизији та суђења, па сам прочитао и то негде и чуо сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ко је те људе затворио, да ли суд?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е па то не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Молим?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не знам то. Нико ми није реко, а нисам ја ни пито, не знам ко их је затворио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је затварао осим суда на територији Зворника и да ли је уопште неко осим суда затварао људе?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не знам, колко сам читао и то ваљда су неке паравојне групе, шта ја знам, те паравојне групе или територијална одбрана, не знам то. Мене то није интересовало, то није предмет.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А где је постојао притвор у граду Зворнику у мају и јуну? Да ли је постојао притвор у коме суд држи своје притворенике?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па није имо суд своје притворенике, тад није имо своје притворенике суд.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи суд није затварао?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Није суд затварао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је затварао ако није суд?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па не знам ја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знате, добро.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, добро. А како објашњавате чињеницу која није овде спорна да резервна полиција чува те људе које суд не притвара?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја не знам да ли је то била резервна полиција или су то били.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И ми смо то чули, ја Вам кажем да та чињеница није спорна.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја то не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ми смо саслушали људе, резервне полицајце, који су чували затворене Муслимане у Дому културе и на «Економији», па Вас као судију бившег питам у време кад сте Ви били судија тамо полиција чува неке притворенике, да ли Ви о томе можете нешто да на кажете како то?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ништа ја нисам знао да неко неког тамо чува.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте чули?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисам, ништа ја нисам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А где становали Ви у мају и јуну док нисте отишли?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Кад сам се вратио после 08. априла, после једно 10 дана кад сам се вратио, кад ме је председник суда звао да дођем, ја сам, ми смо дошли обишли смо станове, његов обијен, мој обијен, суд, врата обијена али ништа није дирано, међутим ми нисмо смели да станујемо у тим становима јер је ситуација била ратна, а ту близу су.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, где сте становали?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Становали смо, одма у почетку смо становали једно десет дана у хотел «Дрини».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Тамо смо били, па нас је ондак избацио неки мајор полиције, реко је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А где сте становали кад је ово на кланици било ове жртве, ова тела?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па знам да сам, тад сам био код куће.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: У стану, у граду.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У граду?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, дошо сам и био сам у стану.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте чули да су пет дана у Техничко-школском центру боравила 600 или 700 лица муслиманске националности затворена и да су дошле избеглице из Живиница смештене у спортски центар и да су онда те избеглице 02.-03. јуна се уселиле у ова села Ђулићи, одакле су сви ови људи измештени, то сам Вам све прочитала, да ли сте знали да су ту пет дана били?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ништа ја то нисам знао, нити је то мене интересовало. Ја нисам за то био ни надлежан, али сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисам Вас питала да ли сте надлежни, да ли сте чули? Човек не може уво да отвори селективно, него значи нешто чује без намере.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисам чуо, чуо сам касније.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Из штампе, кад сам напустио Зворник и кад сам дошо кући после, та суђења кад су почела можда после годину, две, три тад сам чуо, све што је писало у штампи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Која суђења кад су почела?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Која суђења кад су почела?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па нека суђења су почела, знам да је писало у новинама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где, у којој држави? На која суђења мислите?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, да ли је то било у Хагу или овде код нас.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Овде код нас само сте могли да чујете од 2005. па надаље.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па отприлике.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тад сте чули први пут?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па тако нешто.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је било у Шапцу? Можда за то. Јесте чули за неког Репића?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Чуо сам, њега знам лично.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта знате лично?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па виђо сам га, то је један, жућа, плав, низак, овако кратку косу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па није то Репић, ето ја знам да није.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па значи његов брат, јел то његов брат, и носио митраљез оволики велики.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А Репића, питам да ли знате? Ви кажете знате.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јел то Вучковић, јел то Вучковић?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја Вас питам да ли сте чули за Репића, Ви кажете лично га знам, а описујете плав.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Слушо сам и за, и за Репића и још неке друге изразе, али ја сам стално мислио да је тај Репић да је то Вучковић тај плави један жућа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, тог сте лично упознали, тог плавог?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, нисам га упознао, само да ли сам га срео у ходнику у суду, ја идем низ степенице, он иде оваки митраљез носи и ја му кажем здраво, он ми нешто одбрусио и ништа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где је он то кренуо у суд са митраљезом?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Горе негде, сишо на први спрат.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко седи на првом спрату?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Има један спрат зграде суда.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Код кога је ишао?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја сам ишо доле, он је наишо носио митраљез и ја га гледам, мислим ко је овај. Онда сам га виђо кад

сам био тамо, кад смо били у Каракају једно време смо, неколико дана смо били тамо у згради «Стандард», фабрици ципела једно време, неколико дана смо тамо били кад смо дошли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То оно у априлу?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У априлу?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, да, чим смо дошли, чим сам дошо из Ковиљаче тамо смо пар дана смо тамо боравили, па ондак смо прешли у Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А да ли сте утврђивали идентитет ових лица на кланици?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисмо, па знали смо да су то Муслимани.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како сте знали?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па зато што су, рекли би нам, рекли су да су то Муслимани.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ко је рекао?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па претпостављали смо да су Муслимани и нико није оспорио то и кад сам тај записник предо и то све, нико није оспоравао то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта сте написали «Муслимани НН»?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па Муслимани да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Имена ништа?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, нисмо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте вршили претрагу џепова, гардеробе те цивилне одеће?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Таман посла, нисмо то, то ми нисмо имали тада, нисмо се тога ни сетили, а нисмо ни смели јер ништа није било сигурно. Ми нисмо били сигурни за безбедност, нисмо били безбедни.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је обезбеђивао тај увиђај ваш?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, ко је обезбеђивао? Нико.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Молим?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нико.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли био неки војник, полицајац?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Тамо на врху брда био један стражар.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У каквом оделу?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па био је у, старији човек, сед, то није био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У војном или полицијском оделу?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Војном, војном. Па и територијална одбрана је имала то војно одело зимско и он је горе куко, јаукао, куко, јаукао «ја ово не могу да издржим, ја ово, злочин велики, ја то не могу», нисмо ми њега ни питали ништа, шта ми знамо, узео је пушку па уперио у нас па је шкљоца, пушка неће да опали, каже «ово је саботажа, каже, Словенци су нам каже увалили пушке са скраћеним».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како он каже «злочин велики»?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па велико чудо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта? Шта то?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Велико чудо, толико мртвих људи. Не може да поднесе он то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли било и српских бораца да су страдали на ратишту па да вас зову да радите увиђај?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па ето та два што су спаљена, што су полуспаљени, што су их донели, па ондак овај из Београда, тај из Београда, и домаћи тај. Тај из Београда дошо ту у госте па је с једним домаћим ишо тамо према Калесији, да ту је била линија фронта, иза Калесије према Тузли то су били Муслимани, а с ове стране су код хотела «Кошута» ту су били Срби, и ондак они су дошли из Београда, мало се провели, враћали се, међутим линија између Срба и Муслимана се померила ближе овамо, ближе Зворнику, тако да су они једноставно ушетали. Они су мислили да је то територија још српска.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је било затворених на тој «Економији»?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е то не могу знати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ту кад сте дошли.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, ја сам само видо онако шетају људи тамо испред зграде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каква је то зграда била?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па једна приземна, обична, ништа нарочито.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли то било пре овог догађаја на кланици?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ко су стражари кажете?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па не знам ја, нисмо их уопште питали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ма не, у каквој су униформи?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нису били војници ЈНА, не, то не. Стражари мислим да су били цивили, или су били у тој униформи територијалне одбране, то је она сива униформа војничка или су били цивили. Нисмо ми њих много ни видели.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Е сад они кажу морали смо да га убијемо јер је бежао, јесте ви узели податке од тих људи?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисмо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте имали нека специјална упутства како да поступате код тих увиђаја, шта уопште треба да утврђујете ви?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да сликам оно што видимо, као кад се апаратом слика, ево ко сад један, два, ту има вас толико, само то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли утврђујете ко је мртав, ко је могао, основана сумња да ли постоји да је неко то урадио или не, или само констатујете?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па није то наше да ми то испитујемо, то је ствар оперативаца, ми само дођемо и сликамо, извршимо увиђај, није сад наше да откривамо ко је то урадио, па то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, рекосте ли Ви Васи за ове затворене на «Економији», за кланицу и то? Ерићу.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Шта за кланицу?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па ово све, за ове.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, па после кад сам тај, на «Економији» кад смо завршили увиђај, ја кад сам тај записник написао одно у суд вероватно сам му нешто и рекао ако сам га видео, не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Питасте ли Ви Васу бре Васо ми смо суд, а ове неке људе неки други држе? Ко то држи, шта је то? Затворени Муслимани?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, нисам питао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не питате?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисмо то питали, нисмо то питали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли чули за Дом културе Челопек?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Чуо сам и читао сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, кад сте чули први пут?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: А за Дом културе, па још пре тог рата, чуо сам, знао сам да има тамо неки Дом културе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А у време рата?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Пре рата сам знао да има неки.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, за затворене Муслимане у Дому културе Челопек?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: То нисам знао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте знали?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па нисам, то мене није ни интересовало. Нисам ја надлежан био за те ствари, ја сам обичан био судија тамо и то привремени судија, сви се разбежали, ја сам осто тамо, они све навалили на мене.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте имали неке психичке проблеме?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Кад?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Уочи одласка из Зворника?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Што би имо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зато што неки сведоци кажу да сте «пукли на живцима», каже овај Петар Танић јуче нам је био ту.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Он каже? Ја ни не знам њега.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каже да сте побегли управо након тог великог броја лешева.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Побего?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Како побего?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Из Зворника отишли, напустили јер нисте могли да гледате, у том смислу.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е па сад ја не знам кад сам ја отишо у односу на тај увиђај.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па ја сам Вас питала, рекли сте ближе Вашем одласку је било.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па ближе да, да ближе али нисам ја због тога побего, не, у ствари нисам побего већ сам отишо, јер ја нисам, ја сам из Србије, а ту сам само радио, у печалби сам био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Али што сте онда отишли?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па отишо сам зато што ја сам мислио да ће то кратко да траје, да то неће бити тако дуго, међутим оно се у недоглед продужило и ондак су рекли, знате шта је било, ми смо имали радну обавезу, радну обавезу имали смо, ја сам имао пропусницу црвену да могу да идем слободно у Лозницу и тамо у Дом здравља у вези тих увиђаја, у вези тих повређених и ја сам шето лево-десно, ишли смо у Мали Зворник тамо је била кафана где си могло лепо да једеш, да пијеш пиво, јер овде у Зворнику није било да се пије ништа знате.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Штета. Добро. Знате ли Перу Павловића, санитарни инспектор Перо Павловић?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Перо санитарни инспектор?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, каже исто био је члан Комисије, он је тамо прскао те лешеве, дезинфиковао.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И каже да је био почетком јуна 1992. на Гериној кланици и да је било до сто лешева.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Могуће.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сведок Петар Танић, кога знате, инспектор овај, активни полицајац, исто каже да је било више од сто лешева.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па не знам ја, ја не познајем Петра Танића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па сачекајте да Вас питам. И он каже да је било више од сто лешева, Ви кажете око 20-30, да ли је могуће да је било више?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па тад је, вероватно је могло после бити да се дода још, да буде других лешева.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви само једном били кад је био тај број већи?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте улазили у објект у ту кланицу? Овај каже Перо да је улазио и унутра да то прскају пошто је ту било смрада, трагова косе, крви, свега.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па било је тамо исто неколико тих лешева. Ја сам само са врата онако погледао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који доктор је био са вама, то кажете једанпут?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Једанпут да. Па сад ја не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли мушки, женски?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Они се увек мењају знате.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тог пута? Ја бих схватила да је то ипак било нешто специфично, је ли био женски или мушки доктор?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Женски.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Женски, који доктор?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли била Бела докторка?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ко је то Бела?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Докторка Бела, Љубица Васиљевић, она нам је била овде, каже да је била она.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Бела, колко је та стара?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Молим?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Колко је стара та?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па млада тад била.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Верујте ја, на лицу места само упишем и више не мислим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, женска докторка је била?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Била женска.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта ради женска докторка?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Она прегледа, повређеног прегледа, од чега је убијен, рану и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па прегледа објекат тај, мислим леш прегледа да види шта је, о чему се ради, какве повреде има.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте Ви некад присуствовали да су неки људи убијани на Гериној кланици?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Таман посла.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте. Да ли знате Владу Делића?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Инспектора за сузбијање општег криминалитета.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Како не бих знао, наравно да знам, наравно да га знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Он је саслушан у истражном поступку у овом, у фази истраге и каже да сте му Ви причали неке страшне ствари.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е шта сам ја њему, ко би њему верово, то је један луфтика који свашта тако неозбиљно говори, шта би ја њему.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте још ни чули шта је рекао?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не знам, било шта.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта год да је рекао није тачно или шта?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не знам, шта је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сачекајте да Вам кажем шта је рекао, онда негирајте ако треба. Владо Делић инспектор сузбијања општег криминалитета, каже радио увиђаје, је ли радио с Вама увиђаје?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Он је стално ишо, али не знам тад да ли је још био, не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, је ли радио увиђаје с Вама у мају, јуну?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесте, често је радио, али мењали су се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Све уредно бележио у свој роковник.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ко?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Владо Делић, исти тај о коме причамо.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па и ја сам бележио у својим свескама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли сте радили неки увиђај, каже он све забележио, 28.априла 1992. на улици затечена каже тела Андрић Мато Нада и Имшировић Мустафа и Чирак Сафира.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесте, јесте, реко сам, ја сам мало пре реко.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Е па ето, значи није баш нетачно.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Само пазите, ту је био, ту је била једна женска, Српкиња једна.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, да.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Заборавио сам зато што је то била жена једнога Хрвата столара.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, па јесте.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па је она њега бранила наводно, па су и њу убила.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи ипак није баш ово неистинито што он каже?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, није.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Он каже записао је да је то било 28.априла, па то ми сад испричајте о том увиђају, шта сте радили поводом тог четвороструког убиства? Каже били смо ја, судија, тужилац и лекар.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: А који судија?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каже судија, јесте Ви били?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па ја сам био ако је то тај увиђај, не знам, ја сам био на једном увиђају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па ево кажете Хрват човек, жена Српкиња.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јел и он каже то исто?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каже.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па јесте онда, били смо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Испричајте нам како, шта се на крају утврдило, је ли процесуирано то убиство четвороструко?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ми смо ујутру на поса дошли и онда каже председник Ерић Васа, јел све је то он замесио, каже овај, отидите у ту неку улицу, тамо на крај Зворника према Кули граду, каже тамо на улици су нађено 5-6 лешева мушки и женски, Муслимани и шта ја знам. Ми смо отишли и то смо нашли и однели смо све то у Дом здравља.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је било на улици?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: На улици лежали ти људи, једном је из чела вирио метак овако до пола је био у челу, пола био напољу, и после не знам како смо сазнали да је то Српкиња, она је имала брата војника ту у територијалној одбрани.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сад ме занима шта се даље дешава поводом те истраге?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ништа. Ми смо то констатовали, био је и вештак судске медицине који је прегледао баш ту Наду. Знам да је била скинута тамо гола, да је он прегледо њу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је вођен поступак у суду поводом тог убиства?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па није, није ни један поступак у суду вођен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли вођен негде неки поступак?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е па то ја не знам, касније.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је неко ухапшен?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Тада, тада мислите?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Поводом тога.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па није се знало, није се знало ко је и ја сам баш тада био на улици, тад су наишла нека кола и ја сам стајао на тротоару и из возила се промолио један кроз врата и с ножекањом овако на мене.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли чули да су ухапшени, ипак после, неки Маринковић Саша и нека Лелица Филиповић из Бачке Тополе? Рођени у Бачкој Тополи.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Никад чуо за њих нисам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте чули да су ти људи ухапшени?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули да је Владо Делић нешто имао везе после са истрагом полицијском?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Предкривичним поступком у вези овог убиства?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Тог на улици?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да. То четвороструко убиство, је ли Вам причао?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ништа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каже направио белешке о разговору са тим људима, са том женом и тим мушкарцем, поднео кривичну пријаву.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Чекајте, са којим људима?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Том Лелицом и тим Маринковић Сашом.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, не, ништа, е па не знам, можда је он направио, он нема мене шта да обавештава, ако је он то био посебно задужен с тим. Ја с тим немам ништа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каже он мисли да то никад није процесуирано али да је он позван од стране Марка Павловића овде присутног да дође тамо у «Алхос» и да је су му показана ова два лица и да је он на основу наредбе тог Марка Павловића морао да обави разговор с тим људима и да је после тога поднео кривичну пријаву тужилаштву, а каже судија Ристић који је био на увиђају није тражио никакво привођење.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Кога да приведем кад не знам, кога да приведем кад не знамо ко је то урадио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, каже није никакав притвор одређен.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па никад ми нисмо приводили никог.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи поводом, о том догађају Ви не знате да је неко привођен?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Немам појма, ни да је Влада.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули, нисте чули?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја се не сећам ни да је Влада био тамо уопште.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ту. И баш кад смо ишли на тај увиђај, дозволите, то је у некој улици забаченој при крају Зворника ближе Кули граду.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, добро.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: И ми смо ишли, плашили смо се, ми смо њима били на нишану знате, све смо се крили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ако не знате ништа о процесуирању тог четвороструког убиства.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Немам појма о томе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па ко је онда радио?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја сам само тај увиђај извршио и ништа друго, мој посао готов, а ондак зна се ко, кад се однесе записник тамо у суд и тужилаштво онда треба тужилац то да предузме даље, да гони.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, да, ко је тад био тужилац?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Чекајте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Слободно скините сако, видим да Вам је вруће, седите мало, опустите се.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, не, ја више волим да стојим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ко је био тужилац кажете?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Чекајте, дозволите само, после је био Зекић Марко, па Перић Миленко, а тад је био Братовац Мирко он је био, он није тад већ био. Зекић Марко, Братовац Мирко, кад сам ја још почео да радим он је био, па је после прешао у правобраниоце, па ондак је био или Перић Миленко или Зекић Марко или, двоје – троје су се ту мењали, сад не знам тачно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И шта је радио тад тужилац? Сад испаде тужилац ништа није радио, а истражни судија радио.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па није радио ништа, није ни био тамо све се то разбежало.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Судија ради, а тужилац не ради. Како може суд без тужиоца?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја колко знам тада ни једна оптужница није подигнута, ништа у то време.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Али по чијем захтеву ради истражни судија?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, ја нисам истражни судија али по захтеву председника суда.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А председник суда по чијем захтеву?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ерић Васо, е то ја не знам. Њега ако обавесте органи СУП-а да су пронашли то, то, то и то да треба то да се констатује они обавесте њега и каже пошаљи свог судију.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тужилац, по Вашем сазнању, тад ништа није радио?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Кажем ја Вама ми смо тад били само ја и Ерић Васа, ови се сви разишли, сви се разбежали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А шта знате о раду Комисије за асанацију у то време? Овај Неђо Млађеновић нам је био директор, па онда има овај сведок је саслушан у истрази Коста Ерић.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Чекајте, шта је санација, шта је санација.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је асанација?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Брисање, шта ли, дезинфекција.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Асанација бојишта. Јесте ли чули за Комисију за асанацију?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисам чуо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па каже Владо Делић Комисија је каже радила, ишла на кланицу често.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Комисија? Е па он зна, он је у СУП-у, он и мора да зна, а ми тад нисмо имали шта тамо да тражимо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нећемо, кад не зна човек шта је асанација, шта да питамо. Добро, а овај Владо Делић је рекао да је он свог шефа Ратка Јовичића обавестио о овим лешевима који су били тамо које је он видео код Герине месаре и да му је он рекао да то није његов посао, јесте причали Ви с тим Владом, што кажете тај што је био луфтика?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Делић Влада?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да. Јесте причали с њим о тим лешевима?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па он је тако неозбиљан човек, тако је неозбиљан и свашта воли да прича, да се шали, да се измотава.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Он каже да сте му Ви причали неке непријатности које сте доживљавали.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ко би њему верово, не знам да сам ја причо, ја с њим нисам о тим стварима, шта имам ја с њим да причам кад он одма то изокрене и ништа ја њему нисам причо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је то изокренуо?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па не знам ја да сам му причао нешто.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како знате да је изокренуо, а не знате шта? Дајте ми један пример шта је изокренуо.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па не, и обичне ствари, он тако обичне ствари, не само то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Он је рекао да сте му Ви испричали да сте једном приликом присуствовали када су људи довезени, извођени из камиона и да су их убијали, а да су вама из Комисије наредили да се окренете леђима и каже мислим да ће и судија то потврдити да је то било после 21. маја.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ју, ју, свашта.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каже, судија је причао да су пуцали напољу на те људе на Каракајском пољу итд.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Свашта. Истина ми кад смо кренули с тог увиђаја, знате ми кад смо кренули с тог увиђаја, ми нисмо смели да се вратимо тим путем којим смо дошли, већ смо отишли даље па смо прешли на неке сеоске ове путеве са земљаном подлогом, било пуно воде и рупа итд., па смо отишли, отишли смо у Зворник, а кад смо одлазили чули смо неке пуцње, нешто је пуцало.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А где сте чули пуцње?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па ту око те кланице, а та кланица она је опкољена са великим бетонским зидом. Тај зид ето тако отприлике је велик.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је то? То се не види на транскрипту.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ништа се не види.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, на транскрипту се то не види руком, колико је то отприлике?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Два метра зид?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па тако. Не, не, па нема ту три метра.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Два? Кажем зид, не три, зид.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ништа се то тамо не види, шта је тамо било ми то не знамо, а чули смо неке пуцњеве.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико сте ви били далеко кад сте чули?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па били смо, бежали смо одатле, шта ћемо више ту, видимо да је то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А чиме сте бежали?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па нисмо бежали, већ смо ишли колима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па Ви сте рекли, нисам ја.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Хоћу да кажем, настојали смо да се што пре удаљимо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чиме да се удаљите?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па колима, путничким.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колима путничким?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Путничким.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи Ви, па онда докторка та женска, па овај Перо Танић је ли?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не знам, не, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је био техничар? Који инспектор је био?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ни то не знам, они се стално мењају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Из СУП-а?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Том приликом кад су били ти лешеви?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не могу да се сетим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: То има у том записнику све, ето то да има ја не би.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И колико сте кажете били удаљени кад сте чули пуцњеве?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па били смо већ удаљени 300, 400, 500 метара.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу то били пуцњи кад ви одлазите или кад долазите?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Кад смо одлазили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А колико сте се задржали ви тог дана на том увиђају?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па нисмо дуго. Колко смо дошли, видели.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Овај јуче сведок каже то трајало ихахај колико сати, страшно каже, било пуно лешева.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ко то каже, Влада?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Човек који је био, не Влада, није он рекао да је био, него да сте му Ви причали да сте били, а и Ви кажете да сте били.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Били смо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Овај каже Танић јуче и овај да је дуго трајао увиђај.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Дуго трајао? Шта дуго, није дуго трајао, не знам шта он.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па ваљда зато што је било много лешева, па прегледавају се.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па јесте било је, било је много.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па кажу изврнути џепови, па шта ја знам.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е то ми нисмо видели џепови преврнути.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли било личних карата унутра да би се утврдио, јесте ли покушавали да утврдите идентитет тих људи?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисмо покушавали, нисмо. То би неко после нас требао да уради јер то није наш посао. Вероватно они нису имали документа јер нисмо гледали, ми смо се згранули кад смо то видели и ми смо рекли идемо, бежимо одавде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А што сте се згранули кад је рат, не разумем?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па сад.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Претпостављате да из борбених дејстава?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А згранули сте се?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па треба то видети знате, па нисмо се баш згранули, али треба видети, то су врло непријатни призори, непријатно је то кад видиш, ја сам навико на те лешеве, ја радим то 30 година, ишо сам на те увиђаје, ја сам био на једном увиђају где је било хиљаду лешева, код Зенице ако сте чули у Бусовачи

кад је воз раднички, кад је у тунелу упалила се дизелка па се погушила цела композиција.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Људи су по земљи ваљани као кладе, ја сам на то навико.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мало ме интересује оно медицински центар, ко Вас тада зове и када, поводом каквих то лешева? Који се то лешеве доносе у медицински центар?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Сви, па сви се доносе, ди је проблематично да се утврди узрок смрти.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кад је узрок сумњив?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, кад је узрок сумњив, кад је очигледно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Одакле је донет тај, што кажете има мало па вам овај каже то је убијен ту у пределу срца?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Шта је рађен?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тај што је донет леш, па Ви кажете, пита Вас доктор обдуцент знаш ли како је мртав, Ви кажете нема никаква повреда, па Вам он показао.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: А да, да, знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Одакле је тај леш донет?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: То је тај Београђанин, Београђанин што је био са једним домаћим човеком, били су мало, он је био добровољац.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А то је тај.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Он је био добровољац, па су отишли мало у Београд и кад су се враћали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, да. Добро мислила сам да је нешто друго што нисмо питали. Да ли је био у Суду за прекршаје неки притвор?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Мислим да сам видео неке затворенике тамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Мислим да сам видео.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли ви из суда те затворенике притварали?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, то ја не знам, то ми није познато. Ја сам само из канцеларије онако гледајући видео тамо да им донесе неки, неке жене им донесе неку храну.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли тај притвор постојао пре 08. априла у том Суду за прекршаје?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: То је био за те којима се судило за прекршај ако је требало, изузетно то, изузетно, јесте постојао притвор, постојала је соба за притвор ако неће да се одазову и шта ја знам, па може да се приведу, знам да је то постојало.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли тад радио тај Суд за прекршаје, тад кад сте видели те затворенике?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Вероватно су се и они разишли, био је председник Суда за прекршаје.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Славко је ли?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није. Симић?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, један Србијанац, један с клемпавим ушима, Зоран, није, не знам. Није радио, не, само смо ми радили од тих правосудних органа, ја и Васа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па откуд онда затвореници ако не ради Суд за прекрашаје ту?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е па.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А нисте их ни ви.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е па не знам. Ја сам видео да неке жене доносе храну, кроз прозор су давали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Какве жене, јел у димијама или овако?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: У димијама, вероватно у димијама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли знате Славка Савића?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Славко Савић?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Био председник Суда за прекршаје кад се заратило?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Није Славко, а тада, ја знам једнога другог који је био председник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И добро, Ви као судија да ли се Ви интересујете код Васе ко је то затворио људе у Суду за прекршаје? Тај суд нам је исто у оптужници, тужилац терети оптуженог Марка Павловића алијас Бранка Поповића да је он нелегално тај суд основао, је ли Вама нешто о томе познато?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па нико ми ништа није говорио, ништа ја нисам питао, нити ми је говорио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А нисте ни питали?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па нисам хтео да питам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да Вас питам, јесте ли познавали господина Грујића?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта можете да кажете о њему? Шта је он радио и да ли Ви имате нека сазнања?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја знам њега, ја знам њега да је он неки техничар, он је био инспектор у Скупштини општине, био је инспектор и знам да он има своју приватну пекарску радњу, то знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У мају, јуну?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, од раније.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У мају, јуну 1992 године?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па и тад је вероватно имао ту радњу и тад је радила радња, вероватно да ја нисам ишао тамо да купујем лебац, тамо на крају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је имао још неку функцију осим пекарске у мају – јуну?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Где?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У Зворнику?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, ја не знам како сам, само сам чуо да је био председник те Привремене владе, шта ли је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви као судија нисте знали.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Шта то мене интересује.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па то није тајна, то човек каже да је био председник Владе.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па добро, ја сам то и читао у новинама, да донесем од куће.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не питам Вас за новине, можемо ми да читамо новине, у мају јесте знали ко је председник Владе, господине Ристићу?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Председник Владе?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Привремене, да.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Где, у Зворнику?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У Њујорку. У Зворнику, јесте знали ко је председник Владе кад сте били у мају, јуну док нисте отишли у Бечеј?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Мај, јуни?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не знам, па чекај, био је Муја Видић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Муја Видић, он је био председник, председник општине, не Владе већ општине.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мујо Видић?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да. Па то је био председник актуелни, председник Скупштине општине Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па пре тога.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пре чега?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Пре 08.априла.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То Вас не питам, питам Вас за мај и јуни ко је био председник Владе?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Откуд сад ја знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знате?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Председник општине мислите, није то Влада, председник општине, Влада је нешто појам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, он каже да је био председник Владе. Да ли знате Јову Мијатовића? И он се помиње у оптужници.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јова Мијатовић?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, сад је у Аустралији човек.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јова? Знате ја неке познам можда из виђења али ме поименично не интересује да питам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли знате или да ли сте у контакт долазили са господином Грујићем шта год да је био у мају и јуну?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, добро.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Чекајте, чекајте, мај, јуни?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да. Мај и јуни нас занимају, мислим да сте до сад већ то видели.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, да. Били смо једаред у контакту.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хајде то једаред шта је било?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Били смо у СУП-у, тамо су били позвани руководиоци из СУП-а, ту су били и Муслимани и неки Срби и тад је био неки, и био је он, и било је говора нешто о раду суда и Муслимани су били и то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који Муслимани?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Неки руководиоци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чега?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: У СУП-у.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па то је пре 08.априла?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е то сад не знам да ли је било 08.априла.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па питам Вас да ли знате је ли било Муслимана у СУП-у после 08.априла?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Није.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па шта то онда логички се изводи закључак да би требало да буде пре 08.априла.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не би требало да је било, али ја знам да је пре тога било нешто неки разговор где је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И шта се ту разговарало?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па нешто о раду суда и шта ја знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта о раду суда?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, ето.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да треба суд да ради или да не ради, шта?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па тако нешто. Ја сам случајно тамо ишо, не знам кога сам тражио, знам да су разговарали нешто. Био је и Омеровић Ибрахим судија, па је реко, он је реко да би он његове примио на посо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли знали Маринка Василића?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па то ми је име познато и знао сам пре, оно сам знао, сад моментално не могу да се сетим, имам и овде уписано. Он је из СУП-а мислим неки начелник, шта ли је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте, да. Па Ви као судија, ја док сам радила истрагу знала сам полицију камоли начелника, или командира или шта.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Тад сам можда знао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли сад можете да се сетите шта је тада он био?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па био је неки руководилац тамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте као судија с њим контактирали у мају и јуну?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Василић Маринко? Нисам, не, нисам имо шта с њим да контактирам, нисам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Као истражни судија ништа?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па нисам ја био истражни судија.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, кад радите истраге, ништа немате да?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, нисам ни истраге ја радио, ја сам само био као кривични судија, а нисмо такорећи ни судили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чекајте, кажете није било суђења, није било главних претреса?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па није ни било.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па чега је било?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па ништа, ето тако тај увиђај и то је кратко време трајало, није то дуго трајало.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па кажете Васа Ерић ми рекао иди сад на увиђај да замениш, кад сте Ви то заменили овог Зорана?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Он је одмах, још 08.априла, чим је дошло до напада Муслимана на Зворник, чим нам је председник реко идите каже кући, идите у Каракај где се скупљају Срби за одбрану, идите у Србију, шта ја знам, ил ће вечерас каже Муслимани напасти Зворник, то је био 08.април.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте чули да је било затворених људи у Новом Извору у управној згради у граду тамо преко пута поште?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нови Извор?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нови Извор, да, она управна зграда Циглане оне фабрике за цигле и цреп.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не могу да се сетим где је та зграда била, преко пута поште?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У центру.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па ту је војни одсек.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зграда Новог Извора.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ту је СДК, војна пошта.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли био ту неки затвор?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не знам ја да је ту био затвор уопште.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да је суд имао неке притворенике?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, не, суд није имао, у то време Васа никога није притворио нити, мислим он је мого нисам ја, то нити је било суђења, ми смо само формално тамо били, ја сам ако треба ишао на тај увиђај. Ја кажем још једаред само тај записник детаљно, јер ово што сам ја овде реко то сам реко и по сећању, не тврдим да је то тачно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је тај детаљни записник садржавао, ако га не нађемо да имамо Ваш исказ?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Садржаво је датум, број тих тамо, а тај број није био мали, број тих лешева, да се изразим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Даље.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ништа више, па то је битно, то је најбитније сад.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Потенцијални узрок смрти?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: А да, ватрено оружје.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Опис лица?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: У какав опис лица, па то је све било умрљано, ко би то, тамо крв била сва згрушана, осушена, то су били лешеви старији.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Стари, колико дана?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е па то не могу да кажем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу ли лежали разбацани или су били?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Разбацани, разбацани.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Разбацани.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па то је двориште огромно, знате, и зид велик бетонски.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли ушли Ви у ту зграду?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесмо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И шта је било? Је ли било у згради лешева?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја сам ушо само онако као предсобље једно мало.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, и шта сте из тог предсобља видели? То ме занима.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па видео сам тамо неколико лешева.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Неколико лешева, где?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па тамо у једној соби.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Из предсобља у колико соба се улази?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Није то предсобље већ то је као само наткривено овако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Право, тамо је та сала где се са горе оним чекрком и са оним шинама где се стока вуче.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, добро.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: И десно још једна соба, собица.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Десно?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, колико се сећам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И Ви улазите у то предсобље и?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па ја сам ту дошо само погледо и видео сам да има тамо неколико тела и.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Неколико тела, у којој собици десној или то право где су ти чекрци?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па било их је и у једној и у другој.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И у једној и у другој?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И у дворишту?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: И у дворишту.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је ту било?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па реко сам отприлике, али по сећању.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли то све укупно са овима у згради или?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па укупно да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: 20-30 укупно?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па да. То је по сећању, али ја не искључујем могућност да је било више, ја по сећању не могу сад, јер ја можда.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли била и нека лева соба случајно, од предсобља лево?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не сећам се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не сећате се?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не сећам се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И како сад ти људи, јесте ли утврђивали како ти људи ту унутра у собама, лешеви?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па сигурно су ту стављени.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па стављени су ту сигурно или су ако су убијени убијени су ту или су донети ту па стављени, или су убијени, не знам ја шта је узрок смрти, да ли су то покупљени.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, а ако су ту убијени да ли би могли Ви као истражни судија да закључите да ли је то заиста тачно?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Шта, да ли је?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажете или су донети ту већ убијени, или су ту убијени.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па ја питам ако су ту убијени има ли неки знак, Ви као истражни судија да можете да закључите на основу неког знака да су убијени ту?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па сад, кад се човек.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта би то могло да буде?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па кад се човек на пример убије пуца неко у њега онда га пробије па има на зиду рупа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, па је ли било на зиду?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: То нисмо приметили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није било?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисам то гледо, приметио бих вероватно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каже један преживели који је преживео стрељање баш у тој кланици да је ту било и на зиду, да су они убијани у стојећем положају.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е па, тад у том моменту ми на то нисмо ни обраћали пажњу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ко то ви? Осим Вас, ко још вири ту из тог предсобља?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја сам провирио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И ко још?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нико више.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажете «ми», ми нисмо?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па екипа је ту била мислим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли још неко ушао?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Није.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само Ви?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, ја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И нисте посумњали да су унутра убијени?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисам. Нисам закључио, иначе ја бих видео можда те трагове, крв кад се човек убије то прсне и шта ја знам, међутим то нисам, ја сам закључио да су ту донети.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А да ли сте Ви као истражни судија обавили неки разговор на лицу места са било ким ко би вам пружио податак ко је та тела донео?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, таман посла, нема то, то нико се није ни јавио да разговара, никог нема, с ким да разговарам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте утврђивали како су се та лица ту нашла?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисам, одакле, ми би волели да знамо али ко да нам каже. Ми смо мислили да су ти донети.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па пошто сте волели да знате јесте ли предузели нешто у том правцу?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па шта да предузимам?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја Вас питам.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не знам шта би могао да урадим тамо на лицу места.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сад је касно, можда би ја и знала, али сад не, питам Вас шта сте Ви мислили да треба да предузмете и да ли сте предузели?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисмо мислили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте ништа предузели?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисмо предузели.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У циљу сазнања како су та тела доспела, да ли су ту убијена или су доведена, да ли камионом, да ли возом, аутобусом?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нема ко да нам каже, кога да питамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па ко је ту затечен?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Није затечен нико.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нико?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Само тај стражар што је био тамо горе на брду и што је плакао и кукао и викао «јао, ја ово не могу да поднесем».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел позвасте ви «ајде дођи овамо да те питамо јеси ли видео кад су та тела донели»?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисмо, нисмо, ми смо гледали да то што пре завршимо и да одемо, ни ми нисмо били сигурни, шта ми знамо шта се може десити у таквој ситуацији. Та територија није била потпуно под контролом Срба, то је ту близу све.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каракајско поље?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, па то је ту близу, па ево кажем у Грбавцима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли било муслиманских војника у Каракају код «Стандарда» и код касарне?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Муслиманских?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: То нисмо видели.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како онда није било, како кажете није било кроз под контролом Срба? О Каракају причате?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ту близу је одмах ту шума и Грбавци ту десет километара и ми смо тамо видели те наоружане шетају се на 200 метара од пута наоружани.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од ког пута? За Грбавце?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: За Тузлу, то је у Грбавцима било.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, Грбавци нису у Каракају.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па близу су.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па ту су Муслимани близу били нема ту пар километара, шта ја знам, ми мислим нећемо да идемо да гинемо без разлога, нисмо ми да сам ја војник па ајде да ризикујем, ми смо стручно лице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли видели да неко дезинфикује те лешеве?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ни случајно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Шта каже Зоран, кад су ови хашки били у суду, шта су то?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па ја сам га јуче звао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јуче сте га звали?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па ја сам, нисам имо позивни број за Републику Српску, па сам ондак тамо нешто неке старе што има у именику, не можеш добити па кажу погрешан број бирате и шта ја знам, обратите се на 988, четири сата сам ја изгубио док нисам добио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то смо све чули, само нешто ново.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нешто ново ако можете да нам кажете, чули смо ово четири сата. Шта каже Зоран, кад су ти били у суду?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Звао сам га, добио сам број суда, па ондак онај није, тражио сам га као председника, он није председник, већ.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, и то смо чули.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: И њега сам добио и рекао сам му, каже «шта оћеш», а он мало оптерећен психички, јел осећа неку кривицу јер ја сам радио његов посо, и ја сад имам проблема, а не он, разумете.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Што Ви имате проблема?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па ето повлачим се по судовима, морам да пазим шта говорим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па Ви судија повлачите се по судовима.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па знам али није то тако баш једноставно, знате. Што да ја морам те ствари да гледам, не морам, да је он био он би то гледо, а не ја. Ником то не прија, гледати тако људе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И добро, шта каже Зоран? Кад сте то били, ко је то био и шта је било?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Каже «шта хоћеш», па кажем ја сам, «а па ти си, па шта хоћеш», ма ништа кажем ето хтео сам да те питам јеси ли ти председник, каже нисам, онда он рече да тамо неки Мухамед, ондак ја кажем, каже «шта хоћеш», ја кажем знаш шта мене су ови хашки истражитељи саслушали 1992. не 2002 године су ме саслушали у суду тамо у Бечеју, па сам ја њима реко и у вези тог увиђаја да сам направио записник и за све друге

записник и да сам предо у суду и ако их интересује конкретно тачно, а не само по памћењу што може бити погрешно да он то, да они потраже ако им треба тамо. То је требало за Хаг знате.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: И он каже «Ја то не знам», каже «ја то не знам, али знам да су били истражитељи у суду нешто су тражили», он вероватно тад већ није био председник, не знам ни ја шта је био. Не, не, он тамо није ни био вероватно, он је тек касније дошо, а не, не, то је било 2002. тад је радио већ одавно, да, тад је већ радио. Они су мене 2002. па ја сам реко да ли су они узели записник, он каже «он то не зна али ако је то евидентирано то у писарници тамо у протоколу се евидентирају ти записници ондак то се зна».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па јесте га молили да потражи?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте га молили да потражи, да пита овога Мухамеда?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисам, нисам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисам хтео да толико, секретарица се јавила и кад сам се ја представио тек је ондак била љубазна.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Видите, Васа Ерић кад је саслушан на главном претресу у јулу месецу каже да суд, наравно као и Ви што кажете, да никакве везе није имао суд са затварањем људи у Чelopeку, али каже знао је да су људи ту затворени и причало се каже и у то време да је било убистава, само каже суд није с тим имао везе, за време док су људи у јуну били у Чelopeку, затворени ови Дивичани, Васа.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јел реко да суд није имо ништа с тим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Молим?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Је ли реко да су суд није имо ништа с тим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па ја Вас питам, он каже чуо је да су људи ту.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па можда је то то што смо ми били, што смо тамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Које?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па то што смо ми нашли тамо кад смо били код те Герове кланице, можда је на то мислио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ма не, за затвор у Чelopeку, Ви кажете нисте чули.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: А за затвор у Чelopeку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте, док сте били у јуну.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: На «Економији» знам да је нешто било.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, чекајте, полако, само за Челопек, он каже да је знао да ту има људи затворених и да се чак причало за то време да је било и убистава, каже Васа, а Ви кажете нисте чули уопште да су били?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Чуо сам из штампе да је речено да су били тамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, он каже за време док су били људи, не из штампе, не пратите Ви мој ток испитивања.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Док су били људи?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, он каже знао је да су ту људи, само суд није с тим.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па можда је он знао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А Ви нисте?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па није он мени говорио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па то, ја Вам предочим, а Ви онда кажете да или не. Добро, а он каже опет супротно од Вас за «Економију» да уопште нема он човек појма и није он Вас слао.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Можда није био тамо зато и не зна.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, Ви сте рекли да Вас је он послао на «Економију».

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па јесте, посло мене, каже тамо има мртав човек па да видиш шта је, и ја кад сам отишо, тад је био и Делић Влада, колко се ја сећам и кад смо ми пришли он каже «немој ту да изађеш тамо видеће те ови затвореници» и ја сам се онда повуко и онда смо отишли ту игралиште.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Питасте ли Ви да узмете податке од тих стражара како то пуцали, шта, је ли ту нешто се утврђује прекорачење силе?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Можда, чини ми се, ја сам питао ко је то видео, ко је урадио, нешто сам питао али мислим нисам сигуран али ако сам знао име питао сам за имена и ја сам онда то уписао у записник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А и то сте уписали?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Знам да сам питао, нормална ствар, питао сам ко је на стражи, а да питао сам ко је стражи, онда је он реко «ја сам на стражи», један је реко, како се зовеш, нешто ми је реко, ваљда сам записао, верујем да сам то записао и онда ето,

отишли смо тамо човек лежи, један метак га је погодио, кажу бежо је, ко их је затворио ја то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули за неког Бубицу возача Јефте Суботића?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесам, чуо сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каква је његова судбина? Јесте ли ту неки увиђај радили?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да ли су га убили, да ли је погинуо, шта је било, то је један младић онако симпатичан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јако симпатичан знате, и знам да ми је било јако жао, да ли је насилно он умро, као убили су га неки.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који су га убили?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја нисам ни на увиђају био, не знам, то је тако, то сам ја касније.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта сте чули, да су га убили и још нешто или ништа?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, нисам био на увиђају, ја сам то чуо после тог догађаја, после тог кад је он убијен, сад да ли је у саобраћајном удесу, не, не могу да се сетим. Знам га симпатичан један младић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А нисте чули да је био затворен?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: То нисам чуо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каже Вас а уопште није чуо за «Економију», а Ви кажете он Вас послао на увиђај.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, али не мора да је знао, њега ако су обавестили тамо је мртав човек, он је мене послао, сад ја не знам шта су они њему рекли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па није чуо да има затворених, а камоли убијених, то каже, а Ви кажете он Вас послао на «Економију» да урадите увиђај.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па он ме је послао, али ја не знам шта је он знао, ја не знам шта је он знао, да ли је знао да има или нема, он мени није говорио иди ти тамо има затворених, и то сам исто чито у штампи да је на тој «Економији» било затворених.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па то сте ваљда и видели колико сам ја схватила.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па јесам, али врло мало сам видео, видео те који су шетали напољу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пришли убијеном човеку, како врло мало?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рекли сте да сте том убијеном човеку пришли том Муслиману, да сте утврдили да је Муслиман.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па јесте, али он је био ван «Економије» у пољу, тамо има хиподром за коњичке трке, а у средини је травуљина велика и он је ту лежо једно 200 метара од зграде, био је један метак погођен у главу њему.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли има још нешто да се сећате везано за оптужницу што бисте нам могли рећи?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: И то да су расељавани и то сам исто чито.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то што сте читали то нам није баш, свако може да прочита.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, у ствари сазнао сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нас интересује непосредна Ваша сазнања док сте били у Зворнику.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Немам, немам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ако имате још нека, ако не, добро, хвала Вам.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па ето сад, можда имам али не могу да се сетим, али само то кажем тај записник то је врло битно, тамо има тачно број, ја овако сам реко на основу сећања то је можда погрешно знате, и ако се утврди тачан број да не испадне после ја сам то лажно сведочио па да идем у затвор, а ако набавите тај записник то је мој записник.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Само пар питања, господине Ристићу, «Економија», тај увиђај на «Економији» да ли сте Ви пре одласка на увиђај знали о каквом догађају се ради?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Тамо на «Економији»?

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Да, о каквом догађају се ради, због чега идете на увиђај, дакле нешто, било шта ближе.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, ништа нисам знао, само сам знао да има мртав човек.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Дакле да има мртав човек и ништа више?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, идите, видите.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Да ли је било приче о томе или Вам је речено како се он зове и ко је?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Чекајте, сазнали смо ми тамо.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Тада, тада кад сте пошли на увиђај да ли сте имали информацију да је мртав на «Економији» не знам ни ја ко, именом и презименом?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, не, не знам, не знамо ми унапред, за њега конкретно нисмо знали.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Често господине Ристићу, често идемо на увиђаје, а да те информације имамо, знате и сами је ли тако?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесте.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Да је смртно страдао не знам Пера, Мика, Жика, и идемо тамо са том информацијом па Вас питам јесте ли имали тада или не?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Да ли сте добили, да ли сте извршили идентификацију или сте успели, сазнали, чули, за време вршења увиђаја о коме се ради?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Је, за време вршења увиђања неко нам је реко.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Неко је рекао, да ли сте уписали ко Вам је то рекао? У том записнику о увиђају да сте идентитет леша утврдили у личности тога и тога по основу личне карте, пронађене ту и ту, или показивању присутног стражара Пере Перића не знам ни ја, познаника, комшије или кога већ?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Неко ми је реко то је неки из Зворника, да ли.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Јесте ли уписали то име или не, то Вас питам?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не би то уписо, али сам уписо име тога погинулог, убијеног, а ко је реко то нисам уписо, зашто би то тад сматро битним, нисам то тад сматрао битним уопште.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Да ли сте утврдили по неком казивању, дакле по причи па то убележили ко је пуцао?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, то не.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Молим?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисам, ја сам пито, да ли тог стражара што је био тамо како се зове, ко је пуцо.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Па не, ако идете на увиђај и људи вам кажу «побегао је па смо га убили» или не знам ни ја приликом бежања, ваљда је ред онда да упишете и прибележите ко је то био и ко је то пуцао, па да се то истражи. Да ли сте узели то оружје?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Које оружје?

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Из кога је пуцано.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ма јок, ми не знамо ни ко је пуцао, не могу да се сетим да ли смо и то уписали, вероватно смо уписали, не сећам се да су рекли ко је пуцо, из ког оружја, тог се не сећам. Нисмо, вероватно нисмо јер нисмо сматрали да је то битно.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Како није битно, Ви то тако на реч верујете да је заиста убијен, па можда је заклан, па бачен ту можда. На основу чега утврђујете да то сигурно јесте тако?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па могуће је, па и то је могуће, само није он био заклан, он је био.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Јесте ли извршили преглед?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесмо, из ватреног оружја.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Јесу ли му биле везане руке, ноге?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нису.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Нису?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Јесте описали све то?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Чекај, чекај, не, па не, да су му биле везане руке и ноге како би бего, толко би ми приметили, како би бего.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Не знам, кад већ верујете тако на реч, онда, свашта онда може да буде.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, није био везан, није био везан. По свему је тамо било то да је он бежо и да су стражари припуцали, е сад који стражари то, сад вештачење, метак, папиларне линије тамо на кошуљици па из пушке, то нису утврдили ни за она два, два она гардиста што су у Београду убијена, ни то нису могли да расветле иако су узели оружје и меткове итд.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Само једно питање, да ли Ви знате Марка Павловића?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Чекајте, Марка Павловића алијас?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Алијас.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Оптуженог Бранка Поповића?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Марко Павловић алијас, ено читам у новинама, Марко Павловић алијас, Груја, ено баш имам исечак.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Добро, не питам Вас за новине, него да ли знате тог човека?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па видео сам једнога мислим, кажу то је Марко Павловић, сад ја не препознајем, не бих реко да је то.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Кад сте га то видели, где?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Тамо у Зворнику.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: У којој ситуацији?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Чекајте, кад је то било, па чуо сам да постоји неки Марко Павловић.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Сад сте рекли да сте га видели једном у некој ситуацији?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па дал сам га баш видео или нисам, не знам то, само знам да има да је постојао тај неки Марко Павловић алијас, а то сам кажем чито и из штампа, па можда сад због тога.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Оставите се штампе, реците ми из тог периода јесте ли чули ко је тај човек, ако сте га видели у којој ситуацији?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: У тој ситуацији, да, да, ја мислим да сам га видео једном био је то, то нека војна униформа је била, војна униформа.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Шта је радио, где сте га то видели?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ту на улици сам га видео.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: На улици?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, неки су рекли ето то је Марко Павловић, ништа даље се нисам интересово се.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: А шта сте чули о том човеку?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ништа.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Чекајте, тамо неки човек у униформи пролази и сад Ви.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па добро, видео сам човека, питам, можда сам пито ко је то, шта је то, па кажу то је Павловић Марко.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Па шта кажу?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па ништа.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Како ништа? Сад не кажу ништа, откуда сад да се сетите уопште?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па зато што знам, ето чито сам и у новинама и онда сам се сетио да сам то и тамо у Зворнику чуо за њега и као видео сам га, ето. Тамо сам га видео испред Војног одсека ваљда, на улици.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Јесте ли чули је ли имао неку функцију, шта је радио тај човек?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е то ништа, то ништа нисам.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: То не знате?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Он је био још с неким, не знам, још ваљда су били неки, неколко њих, он је био у униформи, кажу ето то је, кажу, ја сам пито онако ко су ти, па ето, кажу, то је Марко Павловић.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Јесте то питали за сваког униформисаног кога сте видели?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, не, не. За њега сам пито.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Што сте баш за њега?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Та не знам, тако ми некако пао у очи он, онако деловао је маркантно и шта ја знам. Ови други су били неки неинтересантни.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А он каже да је био командант Штаба Територијалне одбране до извесног периода, јесте ли Ви то знали тада?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Откуд бих ја то знао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте то знали?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па нисам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То он каже да је био.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Кризног штаба мислите, је ли?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не. Командант Штаба ТО, он каже да је био једно време, па Вас питам да ли сте Ви то знали?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Марко Павловић? Био сам једаред код њега службено тамо у неком селу, не знам ди је било, наводно неки војници су силовали тамо неку, у школи неку жену.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У којем селу?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па ту негде код Зворника, Челопек, Роћевић, шта ја знам, не знам тачно, кажу неки војници, и мени је Васа реко «иди ти то испитај ко је, шта је ту силово», је ли тако, и то су била ратна дејства, ту су митраљези пуцали, кад сам ја отишо тамо пуцали су митраљези, а претходно сам моро да одем, пито сам тог Марка Павловића, тамо је био у Војном одсеку, да ли могу да одем на ту територију јер он, шта ја знам, можда он тамо има нека овлашћења или тако. Кажем ради се о силовању итд., да је Србин, војник, силово, па каже «иди ако те интересује» и ја сам отишо тамо и кажем где је тај и тај војник, они су рекли «ено га

тамо, чујеш ди пуца овај митраљез, иди тамо ако те интересује» и то је било близу, ту су се водиле борбе и шта ћу ја, ди ћу, мислим није било никаквих препрека, отишо сам и ништа друго не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тај Марко Павловић каже «иди ако те интересује»?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Каже ако хоћеш, чеко сам, једно пола сата сам чеко, он је био заузет, шта ја знам нешто и ја не смем да кренем без, то је Војни одсек, ту се, о томе се одлучује ко сме где да иде, и он ми једноставно реко иди «ако те интересује иди».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А Ви му кажете? Шта се Ви њему обраћате?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па реко сам му да ми је председник суда реко да је тамо било неко наводно силовање, да су војници неки наши из Територијалне одбране силовали неку Муслиманку у некој школи или не знам Дому културе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Или у Роћевићима или у Челопеку?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Тако нешто, не знам тачно, у том селу неком, не знам тачно, и ја сам отишо, нашо сам тамо некога команданта.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Командант чега?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па те тамо војске, то мени није било интересантно, кад сам отишо коме да се обратим, мени каже обрати се овде, и тамо се води борба и ја кажем «молим вас треба да поразговарам у вези тог силовања са једним вашим војником тим и тим», па каже «ено га тамо ди пуца митраљез иди тамо ако те интересује», и шта сам ја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли Ви већ имали име осумњиченог потенцијалног?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесмо, имали смо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко Вам је дао?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ко нам је дао? Чекај, да ли смо имали? Не, нисмо имали, па чим сам ја питао где је тај, имо сам име, само не знам ко је дао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, то питате тог команданта те јединице која је ту?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, ди вам је тај војник, каже «шта хоћеш», па кажем ето то, ми смо из суда дошли да видимо као наводно, наводно смо обавештени да су силовали тамо у школи те неке заробљенике, неке, жену неку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли то било више силовања у тој школи?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, не, само то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Једна жена силована?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Као жена и ћерка.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи две жене?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да. Чекај, да ли жена и.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сад ме интересује како Ви одлазите код тог Марка, пошто он кажете Војни одсек, не можете без њега, ко Вама каже, је ли Ви сами одлучујете да идете код Марка да га питате да ли можете да идете тамо да то истражујете или Вам неко то каже или како?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Чекајте, па не знам, ваљда су ми рекли, ваљда ми је неко реко да морам прво да се обратим тамо у Војни одсек, јер су наступила ратна дејства и морам се обратити неком тамо надлежном.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, и Ви чекате пола сата и улазите у Војни одсек и њега затичете?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, затичем, мислим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли сте га познавали пре тог дана или се тад упознајет с њим?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па мислим да сам пре знао из виђења тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи пре је било оно што Вас је питала колегиница, да Вам они покажу то је тај?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли Вам требала нека можда пропусница да идете тамо у то село где је било то силовање?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Није требала никаква пропусница, зато сам отишо непосредно код команданта на том подручју који је руководио тим борбама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И добро, јесте ли Ви истражили на крају то силовање?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па нисмо могли, каже иди ти тамо ако хоћеш, немој били толико паметан он се тамо бори, ти ћеш да идеш, ја кажем не знам ја, мене су послали, каже ако хоћеш иди. Кад ми дошли мало ближе оно пуца, борба се води и ми се вратимо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И јесте ли обавестили повратно Марка Павловића о томе?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисмо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А Васу?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па јесмо Васу, јесмо Васу. Да нисмо могли сад да одемо ми тамо у ту борбу у ватру да ми настрадамо, а да одемо сутра-прекосутра они се већ.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте рекли том команданту војске да вас Марко шаље, тог у селу?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па не знам, вероватно сам реко, не знам, што би му реко.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Што сте онда ишли код Марка да га питате, шта?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да га питам, па, да нам дозволи да одемо тамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јер он је, чули смо да је он тамо у Војном одсеку, он је тамо био неки руководилац.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Руководилац. Је ли то било пре кланице или после ово силовање?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Силовање пре.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пре. Је ли у тој школи било неких затвореника, неких жена?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е ми нисмо били у самој школи. Ми њу нисмо ни видели.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви ту оштећену нисте?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисмо ни видели.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А јесте ли чули да је у школи тој?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесте тамо нека јавна установа, нека зграда, да ли школа, да ли дом културе, да ли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли у тој установи било затвореника?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па кажу да су оне биле затворене тамо, можда је било још других али углавном кажу да су оне биле тамо притворене.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је била војна полиција у то време у Зворнику?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја нисам видео војног полицајца, а после је било, после је било.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: После чега?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Чекајте, чекајте, војна полиција је била после тога мислим, ја сам једаред.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: После чега тога?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Или у току тих, чекај, или пре или после, у вези тог увиђаја у Каракају да ли је било пре или после? Мислим

да је било после. Ја сам треба да пређем преко моста, имо сам црвену пропусницу, ја сам могао да се крећем слободно, ја сам, имо сам радну обавезу и не само ја већ и многи други, али ја сам као тај судија често ишао у Дом здравља у Лозницу ради прегледа тих повређених итд., и ондак ја долазим на улаз на мост с босанске стране кад тамо нека два шарена, раширила се, де ћеш ти каже. Кажем идем тамо, «ко ти је дозволио», па кажем ја сам тај и тај судија, каже «имаш ли пропусницу» кажем имам, каже «дај пропусницу», ја му дам пропусницу, а он узме и поцепа. Кажем ко си бре ти, ма каже «одби, каже, сад ћу те ја изрешетати». «Ма кога ћеш ти да изрешеташ, знаш ли ти ко сам ја, ја сам већа власт овде него ти», «ма сад ћу ја теби», а пре тога је била једна девојка, знате, кад сам ја долазио тамо је била нека гужва на улазу на мост, та два полицајца и наши четири-пет полицајаца и ја долазим и тамо једна Муслиманка, коју сам ја познавао, једна врло културна фина женска, и кад сам ја дошо, о каже она «здрavo Перo, како си Перo», ја кажем добро сам како си ти, кад тај полицајац скочи «слушај ти, шта ти нападаш ову жену, срам те било, каже, нападаш Муслиманке, само се брукаш и срамотиш», «ма немој» ја кажем, «ко си бре ти да ми солиш памет», «сад ћу ти ја показати ко је, аутомат на мене», ја кажем «немој да ти узмем то па да те изударам сад са тим». «Ма кога ћеш ти», видим ја ствар је постала озбиљна, ови наши стоје тамо окренули главе, нешто пуше, еј бре ти јел видиш да оће да ме убије овај, кажем, лудак», они се окрену па каже «Слушај па то је Пера судија, јеси ти нормалан, пусти човека» и он.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли тај имао беле опасаче што је викао на Вас или?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Шарена она униформа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: И ја после питам па ко су ови манијаци, лудаци, па кажу то је војна полиција.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, а кад се то дешава у односу на Ваш одлазак? Кратко време или?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: То се дешава кратко време пре одласка јер ми он поцепо пропусницу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ко Вам је издао ту црвену пропусницу?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Неко ми је издо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Молим? Ко?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Чекај, ваљда.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где, на ком месту?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ваљда у Кризном штабу, тамо где је био Војни одсек тамо, тамо су ме послали. Рекли су ми кад идем на те увиђаје преко моста морам да пређем у Србију.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је потписао пропусницу?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Е то не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знате?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не знам, тамо сам отишо и дали су ми, нека дактилографкиња, они су ваљда обавестили и дали су ми, е тад је мени прекипело кад су они мени поцепали то и ондак ја више нисам могао да се крећем слободно и реко, неко ће ме још овде убити ни кривог ни дужног. У реду ја радим посо али не морам то да радим и ондак сам ја реко идем ја мало да се одморим. Није то, то су психичка оптерећења.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зато сам Вас питала да нисте нешто на живцима?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, не, нисам ја тако слаб.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Хоћемо да направимо паузу, можда има још питања претпостављам и тужилац и странке? Имају. Немају. Не, ја могу, него, хоћете да завршимо. Хајде да завршимо па да не правимо. Изволите.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Господине Ристићу, ја сам заменик тужιοца за ратне злочине и поставићу Вам неколико питања. Ви сте били између осталог и судија ког суда у Зворника, како се звао суд?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Кад сам отишо ја сам први пут био у тужилаштву 18 година.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Добро, али после.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: После сам пребачен у суд и био сам прво парнични судија.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Добро, добро, али како се звао суд?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Основни суд Зворник.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли је имао Виши суд тада у Босни?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па није, Виши суд није био у Зворнику.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Не, не, уопште у Босни и Херцеговини да ли је постојао Виши суд?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: А организација мислите, каква је организација била?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да, да, на то.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па другостепени суд мора да буде, мислите можда Окружни, па мора бити општински суд, па

окружни, па ондак овај изнад, то је да ли републички да ли, не знам.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте ви у Зворнику били надлежни за убиства, силовања, за та кривична дела?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, не, ту су, за та кривична дела за које је предвиђен затвор преко 5 година надлежан је Окружни суд и тужилаштво.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ваљда 10.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: 10.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па није преко 5 Окружни.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесте, јесте, за убиства Окружни суд и преко 10 година за тежа кривична дела, саобраћајни удес са смртним последицама, убиства, угрожавање сигурности.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Дакле Ви док није почео рат нисте ни излазили на увиђаје за убиства, силовања, него је то радио Окружни суд?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ми би, кад се то деси, ми би обавестили у Тузли Окружни суд, излазио би Окружни, излазио би тамо истражни судија, како се звахе, не могу да се сетим или би нас овластио ако је заузет по овлашћењу његовом да ми то урадимо, било је неколико случајева и убиства је било.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Како је дошло до тога да сад ви идете на та убиства, на увиђај, на силовања?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Знате како је дошло, зато што су се сви разбежали и истражни судија баш се разбежо, побего је знате, није био ту, па није било ко други. Ја не знам ови се нису сетили ваљда или нису их ови обавестили. Требали су да обавесте, ја сматрам да пре свега суд опште надлежности није надлежан за та кривична дела из ратних дејстава, већ надлежни су органи гоњења из војног тужилаштва. Ми нисмо били надлежни ту, ја колко знам, али с обзиром на ту ситуацију, ми смо ту били непосредно близу па су нас слали.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Добро. Мислим да је довољно суштински, пошто је председница већа постављала питања о томе шта сте урадили, а зашто неке радње на увиђају нисте урадили, јасно је да ви нисте ни били надлежни нити да кажем обучени да радите увиђаје из надлежности Окружног суда, па пропуст односно пропусти које сте правили можемо закључити да су настали из тог разлога. Када сте изашли на увиђај на «Економију», интересује ме

то лице које је тамо лежало мртво, како је било обучено, да ли је реч о цивилном оделу?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Цивилно, цивилно, она мајица, кошуља, лако је био обучен, лако.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли је реч о лицу старије доби или млађе?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Средње до тако 40 година.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Е сад ме занима, пошто сте били ту на лицу, а и били сте у Зворнику и пре тога ту где је «Економија», да ли има ту нека пруга?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ту? Ту има хиподром за ове трке коња, знате, хиподром, добро то није пруга, чекајте, да ли ту има пруга?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Има ли неки колосек, вагони можда теретни за ту «Економију» или нешто?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја мислим да нема, ја мислим да нема, јер пазите има пруга иде из Лознице, иде и Мали Зворник али то је са оне стране Дрине, то је у Србији, има пруга од Лознице кроз до Зворника и још даље до Љубовије одакле, али што се тиче Босне тамо ја тамо нисам видео никакву пругу, нисам видео ништа.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ти објекти на «Економији» или један објекат, можете ли да нам их опишете да ли је реч о једном објекту или више објеката?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: То је једна приземна зграда колко се ја сећам, знате, тако нешто округла, приземна, није на спрат, нисам уопште ни обраћо пажњу, има нека ограда са шипкама, ништа нарочито.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Када се улази у тај круг, да га тако назовемо, да ли има нека ограда па се улази у тај круг «Економије»?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Има нека ограда тамо тако висока са шипкама оним дебелим знате, има, има ограда, само ја нисам стеко утисак да је то нека економија, мислим знам шта је економија, ту има много зграда ових знате за тракторе, за механизацију, али ја овде нисам ништа видео. Они то зову економија али ја нисам, знам шта је економија, по изгледу не бих реко да је економија, а може бити по функцији да је било ако није било нешто друго.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: На самом улазу да ли има нека пријавница ту, има ли ту неки портир?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па требало би да буде знате, али.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли се сећате тада када сте улазили у тај круг је ли има ту неко лице евентуално наоружано и тако како сте ушли?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па био је стражар један, стражар је био, стражар у цивилу ту је стајао каже «где ћете», ми кажемо у вези тога, «шта је било, каже, ето он је бежо и убила га стража», не знам сад, нисмо говорили у вези тога да ли су рекли ко га је убио, вероватно нису рекли, али ја не знам вероватно смо ми питали или је више њих пуцало па не зна се ко је, не знам то, не могу да се сетим.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Можете ли да се сетите у односу на друге догађаје посебно овај одлазак на увиђај у кланицу да ли је овај одлазак на «Економију» био пре, после?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: У односу на кланицу?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Пре, мислим да је пре био.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Добро, хвала лепо, немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Питања одбрана нема? Пуномоћник оштећених.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: С обзиром да је сведок рекао да му је председник суда у једном тренутку рекао да ће он сада мењати истражног судију, ако сам ја добро разумела, у ком периоду, значи за које време сте Ви обављали дужност истражног судије?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: А ја сам као кривични судија ето ишо на те увиђаје што је надлежност истражног, али је истражни судија био код куће.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Добро, а у које време се све то дешавало?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па цело време док сам био тамо.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Значи од тог 18.априла до 15.?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Од 08.априла па до 15.јуна.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Ви сте рекли да сте се у Зворник вратили негде око 18.априла, десет дана након 08.априла, нема везе.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па тако нешто.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Добро до 15.јуна.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Уопште нико други није ни долазио да ради.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Добро, и ни једног другог судије није било?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нису били, Муслимани апсолутно их није било, а Срба и они су се разишли, ето Зоран истражни и још неки после су они дошли.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Добро, а кажите ми са ким сте од те екипе са којом сте радили увиђај на Гериној кланици, са ким сте отишли до Герине кланице и како сте отишли, којим возилом?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Колима, возилима СУП-а. Дођу код нас СУП-овци и са њиховим возилима, не ми нисмо суд, чекај, некад смо ишли, обично идемо са њиховим, СУП-овим возилом, ту буде обично инспектор, крим техничар, стражар.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Јесте ли тад путовали са њима или како?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па чим је крим техничар, па вероватно са њима, али ја на то нисам обраћо, углавном с њима смо ишли, са њиховим возилима.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А кога сте затекли кад сте стигли?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Само једног стражара на брду горе.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А шта је радио тај стражар?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Плако, јауко, јауко, плако.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Јесте ли знали Ви која је његова дужност, шта ће он ту?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па стражар сигурно чува стражу.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А стражу чега?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па то, тих лешева.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Јел само он био?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Само он.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Само он, а јесте га идентификовали, јесте разговарали са њим?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисмо, он је куко, јауко, мислио сам шта ћемо да га дирамо, пусти човека нека, «јао каже, ја ово не могу да поднесем ово је ужасно, пакао».

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А одакле сте Ви знали да он, како сте знали да он чува?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Зато што је он био тамо горе на брду, био је ту близу.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А колико далеко је био удаљен?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Удаљен 200 метара.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: 200 метара?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А која су била ова наоружана лица која Ви кажете да видите на 200 метара одатле?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Која наоружана лица?

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Наоружана лица која сте видели на 200 метара одатле, од Герине кланице?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја то рекао?

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Јесте, јесте.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја се не сећам.

Адв. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Када су кокошке биле.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, за кокошке, да, да.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Ако се не сећате, ако мислите да нисте рекли.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, не, за ово не, оно што сам рекао где су кокошке, био је судар, ту на 200 метара су били Муслимани, шећкали се, а ови овде што су били, ту наоружани, ти Срби, они кажу, ми их најурино, они побегну, па дођу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то није кланица.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А код Герине кланице сте значи дефинитивно видели само стражара?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, стражара.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А кажите ми, да ли је присуствовао још неки, неко од полицајаца, неко ко је обезбеђивао то место?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесте, један војник је ишао са нама.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Војник?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Цивил, једно дете су послали, ја сам рекао, немојте слати децу, не треба нам. Кажем, јел ти знаш уопште да пуцаш, он је добио аутомат неки, дете, знате дете шта је дете.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У војној униформи?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, у цивилној.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А како кажете војник, један војник и полицајац?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, па хтео сам да кажем, тај што је обезбеђивао, на обезбеђењу, обезбеђење што је био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Испред војске или испред полиције?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ма, цивил дечко.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, али коме то кажете, немојте ми слати, коме Ви то кажете, немојте ми слати децу?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, овима из СУП-а, рекао сам, шта ће мени, шта ће он, ко ће њега да брани.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А шаље из војске неко ту?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли и војска некога шаље?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само полиција?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја сам видео војску само преко у Србији, на.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само полиција је слала ту?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Полиција.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Војска не?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Зато што су они надлежни за увиђај, знате, СУП, полиција, њихов инспектор, њихов крим. техничар.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, малопре сте рекли да би то требало војни тужилац да ради.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Рекао сам, али нажалост ми смо радили што није била наша надлежност. Војни органи гоњења су требали да, а не ми, пошто се ту ради о смртним случајевима и за кривична дела где је казна преко десет година, за чега су надлежни виши ови органи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зато питам, да ли је био неко из војске, нема тужиоца војног.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, то је било расуло, знате, ја не знам, ту у Зворнику и нема војске, није ни било, само преко у Србији има војске. Тамо има артиљерија, знате, близу одмах тамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како нема војске у Зворнику?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, нема.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, идемо даље.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Зашто да има, па нема у сваком месту војске.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Шта је екипа за увиђај радила са тим телима, значи да ли су тела померана, да ли су додиривана уопште или сте их само?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Само смо их гледали, визуелно овако бројали, гледали, нисам додиривао уопште.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Значи, екипа је само пребројала тела?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Пребројала визуелно овако, да.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А ни доктор ништа није радио?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ништа, ништа.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Уопште тела, значи, нису померана?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ништа. Доктор је рекао да су јој Муслимани заклали стрица, пре неки дан.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А кажите ми, како сте онда, у једном тренутку сте рекли, знали смо, па сте онда рекли, претпоставили смо да су то Муслимани. На основу чега, значи, које су индиције биле те да сте Ви знали да су то или претпоставили или било шта, да су то Муслимани, обзиром да нисте ни било какав вид идентификације или било шта радили?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, зато што је то на територији где су Срби били, то је тај део су држали Срби и сада, ко би себе убијао већ.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Да ли мислите да су на тој територији гинули Муслимани у том периоду, па су онда били?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Било је код Калесије, то је близу ту, ту је била линија разграничења између Муслимана према Тузли и Срба и ту су биле сталне борбе. Било је ту жртава и са једне и са друге стране.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Па управо због тога што кажете да су биле жртве и са једне и са друге стране, а Ви сте унапред знали да су то Муслимани?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, овај, сматрам да су Муслимани, по изгледу.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Добро, кажете да сте овог пута нешто пре овог догађаја на Гериној кланици, за увиђај за кривично дело силовања које се десило негде у околини, тражили дозволу од Марка Павловића.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Тражили смо дозволу од надлежних тамо у војном одсеку.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Добро, а да ли сте увек при сваком овом одласку на увиђај требали да тражите дозволу од?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, нисмо тражили никада, само тада, зато што смо ишли на подручје где су биле актуелне борбе, тамо се пуцало, знате.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А код Герине кланице није се пуцало, нису биле борбе?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нису.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Ни у близини?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Док смо ми били, није се пуцало, а када смо ми отишли, чули смо неке пуцњеве изнад нас, тамо према Гериној кланици, ало шта се тамо дешавало, то се уопште не види, јер је ту зид бетонски, ево, сада шта се тамо дешавало, ми нисмо ни смели туда да се враћамо, већ смо продужили па смо

прешли на неки сеоски пут са земљаном подлогом и онда смо отишли у Зворник.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: У чему се разликује, осим места на ком се десио? Рецимо, ово кривично дело силовања и ово, увиђај у Гериној кланици? По чему су се разликовала та два места да Вам није требала пропусница, за једно Вам је требала пропусница, а за друго није?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Зато што су тамо била ратна дејства.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Односно дозвола.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Тамо су била дејства где је било силовање, борбе, јер ми када смо дошли, онај је пуцао ту са 100 метара, митраљезац каже, ето то је тај, иди ти ако хоћеш, па разговарај са њим и нисмо ми смели. То су неки, каже, из Кладња, нека чета.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Само још једном ово, пропустила сам, да ли се сећате имена овог стражара који је био на?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја знам да смо ми питали, питали смо ко је то урадио, који стражар, е шта је одговорено, то у записнику има, јер не могу да се сетим, знам да је био један војник и каже, било је то и то, бежао је, кажем, ко је пуцао, јеси ти пуцао, каже, неки стражари, сада не могу да се сетим тога тачно, неко име је уписано. Знам да сам баш тачно тражио име тог стражара што је био тамо.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А кажите још нешто, тај стражар, да ли Вам је он дозволио да уђете, овај, у кланицу?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесте, јесте, он је стајао на улазу, да.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А, он је стајао на улазу и рекао вам, можете да уђете?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Добро, хвала, немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хвала. А да Вас питам, господине Ристићу, на питање тужиоца кажете, овај, Ви сте били судија Основног суда и добро то, значи, Ви до тада нисте радили никада увиђај за убиства или сте некада нешто делегирани?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесам, ја када сам био у Зеници судија, тамо сам ишао на увиђај.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте нешто пре рата делегирани, нисам Вас добро схватила, из Тузле да урадите, када нешто имају?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесте, јесте, било је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, радили сте ипак?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Радили смо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И увиђаје за убиства?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесмо, неколико пута су нас овај овластили, шта ја знам ко.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте онда морали нешто сада посебно неку обуку да прођете или је то било довољно?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, ништа нисмо имали ми посебно тамо да, ништа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А да ли сте питали овог господина Ерић Васу, да ли сте Ви сада опет тако делегирани да радите убиства, обзиром да је још рат?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, не, па нисам ја знао, не бих ја ни отишао тамо да сам ја знао о каквом се то чуду ради. Ја сам мислио каже, иди види тамо неколико.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не мислим на кланицу, него на сва ова претходна убиства која сте прво описивали да сте ишли, она појединачна? И то су била убиства, да ли сте и тада морали да имате ту посебну делегацију из Тузле или, делегирану надлежност или?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нисмо ми на то ни обраћали пажњу, ми смо само отишли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мислим, као судија Основног суда радите увиђај за убиства, то је мало чудно.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, да, колико се сећам, да. Нисмо тражили посебно овлашћење, то је било ратно стање, знате како је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не важи више ни надлежност.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, знате у Тузли, како.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не важи више ни стварна надлежност?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: А ко је могао да дође из Тузле ако су тамо Муслимани, ко је могао да дође? Нису могли, нису могли да их, да их зовемо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каже ова једна докторка, та Бела, коју Вам ја помињем, а Ви кажете, не знате како се звала, да је ишла у ту кланицу два, три пута и каже, по налогу свог директора, који је ваљда био директор болнице и каже да се водила евиденција посебна за те цивиле Муслимане, да су то биле те стрелне ране о којима Ви причате и каже да је извештај узимало Комунално предузеће?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ето видите.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви, да ли је био неко из Комуналног ту присутан, Коста Ерић или неко?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Није био, ја знам да је једна, једна докторица Бела, јесте Бела, била само једаред, а за то друго, да је она ишла сама, ја то не знам, ако је она ишла сама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, питам Вас, да ли је неко из Комуналног ту присуствовао па да она даје извештај или да тако нешто?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја се не сећам, није нико ту давао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли истражни судија руководи увиђајем?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, јесте, па ја сам руководио увиђајем, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте знали, Ви кажете докторки, извештај је један овде, један онде, Ви пишете записник о увиђају, она каже, да, извештај Комуналног. Да ли Вам је то познато?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не, није она мени никада спомињала Комунално, ништа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажу радници Комуналног и директор да су постојали спискови, да је то однео неки генерал Суботић после рата, сви ти неки људи погинули.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја за њу шта је она радила, ја не знам посебно, само знам да је ту била једаред.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Она каже да је прегледала тај спољашњи преглед леша па каже, писала је извештај о узроку смрти?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, можда је радила, али није када смо ми били.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А нисте заједно ишли као комисија?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесмо заједно, али она ту ништа није радила.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је записивала нешто када прегледа те лешеве?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ништа она није записала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ништа?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па где ће записати за толики број.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знам где ће, питам да ли јесте, ја нисам била, не могу да знам да ли ће, да ли неће.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, није, није.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, господине Поповићу, хоћете да приђете, само да видимо ово, да ли се Ви сећате овог сусрета са господином Ристићем?

Опт. БРАНКО ПОПОВИЋ: Ја се кроз маглу сећам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хајте то кроз маглу да чујемо, ако хоћете, Ви нисте дужни.

Опт. БРАНКО ПОПОВИЋ: Ја се кроз маглу сећам, мислим да сам звао, мислим да сам звао Обреновића и рекао ми да су била тамо борбена дејства и да су, да је сада мало сигурније и да може отићи и тако сам му и пренео када ми је Обреновић то пренео. Иначе, ништа више и колико се сећам, било је провокација, он Бечејац, ја Сомборац, у том смислу, Лале и Војвођани, али без. Обреновић ми је рекао да је ситуација сада сигурнија и да може отићи.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: А тај Обреновић?

Опт. БРАНКО ПОПОВИЋ: Обреновић је командант војске.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чекајте, па немојте Ви одговарати на своје констатације и тврђења. Да ли сте Ви познавали неког Обреновића?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Сада сам хтео да питам, да ли је то био тај командант тамо где су борбе биле?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте Ви њега, не можете Ви као сведок да питате.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, не могу, не могу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја Вас питам, да ли Ви знате неког Обреновића?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Презиме ми је некако познато, али ја га, не знам, не сећам се да га знам, а познато ми је презиме. Негде сам чуо, можда сам од неког, али лично не сећам се да сам га видео.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте чули да има хашки осуђеник Драган Обреновић?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па читао сам нешто у новинама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Овај што је за Сребреницу осуђен.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да, у Сребреници?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: За Сребреницу, не у Сребреници?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Не знам да ли су осуђени.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није осуђен за Зворник, него за Сребреницу, није осуђен за овај период 1992. годину, него за 1995., издржава казну у Норвешкој.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: То је онда давно било раније.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: 1995. Сребреница па је човек осуђен. Јесте чули да је био неки Обреновић ту у мају и јуну?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: У Сребреници?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, у Зворнику тада?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Тада Обреновић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте знали за неког Обреновића?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нешто сам, име ми је познато, е сада, када, где сам чуо то не могу да се сетим, не могу, али чуо сам за Обреновића или сам у новинама читао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то када Вам је господин Поповић Рекао, иди ако те интересује?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па у том смислу нешто, није баш рекао ако те интересује, већ је рекао, сачекај, сачекај, сачекај, имао је неке посете тамо неке војнике цивиле, мислим, и ондак када је видео да ја сам упоран, седим тамо у ходнику, ја сам ондак ушао унутра и он је рекао, шта треба и ја сам рекао ето то, идем тамо где су ратна дејства, па су ми рекли да не идем, да ће ме убити, убиће ме неко, да не идем ненајављен, већ да они и они, јавили су вероватно доћи ће ти и ти, немојте да буде неког зла и ми смо тамо отишли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који су јавили?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, вероватно они су јавили из.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је био још неко у канцеларији када сте Ви после тог чекања ушли?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Улазили су неки.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је он причао са неким поводом тог Вашег доласка?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесте, улазио је неко у вези неких акција су причали

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, поводом Вашег доласка, да ли је он пред Вама са неким причао?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Када сам био тамо код њега?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, да.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Јесте, долазио је неки младић и почео је нешто, хтео нешто да каже, па каже, шта овај овде седи, а господин је рекао, ништа, можеш ти пред њим да говориш.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можеш ти пред њим говорити?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да и нешто су о неким акцијама нешто говорили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: О акцијама?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Нешто су шапутали, нисам чуо, али у мом присуству су, он му је рекао, реци шта хоћеш.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Том младићу?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тај младић као женирао се пред Вама?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли се тај младић пред Вама нешто снбивао па онда овај рекао, можеш да причаш?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па јесте, гледао у мене и каже, могу ли ја пред њим нешто да кажем?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Пред Вама?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Каже он, то је судија, каже, тај, није тај непријатељ.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли је Вама познато за то силовање о коме причате, тих жена Муслиманки?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Да Вам кажем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И зашто је, он каже да је дошао да Вас пита због силовања да иде тамо?

Опт. БРАНКО ПОПОВИЋ: Па, много давно, могуће да ми је човек и рекао, ја се детаља не сећам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Па, то је три речи било.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хвала, седите. Нема више нико, добро.

То је све што имам да изјавим.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ја могу само нешто да кажем? Ја верујем да је то интересно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можете.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Што се тиче, ја нисам видео ниједног војника ЈНА са петокраком, видео сам само на мосту преко Дрине, на србијанској страни, било је митраљеско гнездо и војник са петокраком на шлему и у брду ту опет митраљеско гнездо, али то је било у Србији, ту је улаз на мост за Босну, то су обезбеђивали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А о ком то периоду причате?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Док сам био тамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте видели војнике ЈНА?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Преко само у Србији.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А што мислите да је то интересно?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Зато што питају сви, је ли ту ЈНА нешто радила, нисам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, имате ли трошкове и тражите ли трошкове?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Имам трошкове.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико имате?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Ево овако, 1.400,00 динара повратна карта и одрао ме, таксиста ми узео 800,00 и нешто динара.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Знам, одеру тако када дође.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Имам ја овде, овај.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, повратна 1.400,00 и таксиста, не треба, 800,00?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: 870,00.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И још вамо опет 800,00?

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Где овде?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, још да се вратите.

Сведок ПЕТАР РИСТИЋ: Није битно, ја ћу да прошетам, да ли је далеко до станице, до аутобуске станице?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како није, опет ће да Вас одере таксиста, значи треба Вам два пута за такси.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Исплатити сведоку 3.000,00 динара на име трошкова.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, слободни сте, можете сада са колегом да одете тамо.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Данашњи главни претрес СЕ ОДЛАЖЕ, а наставак се заказује у дане:

**12., 13., 14. и 15. октобар 2009. године,
са почетком у 9,30 часова.**

**О распореду позваних сведока странке ће бити
обавештене накнадно, писменим путем.**

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА